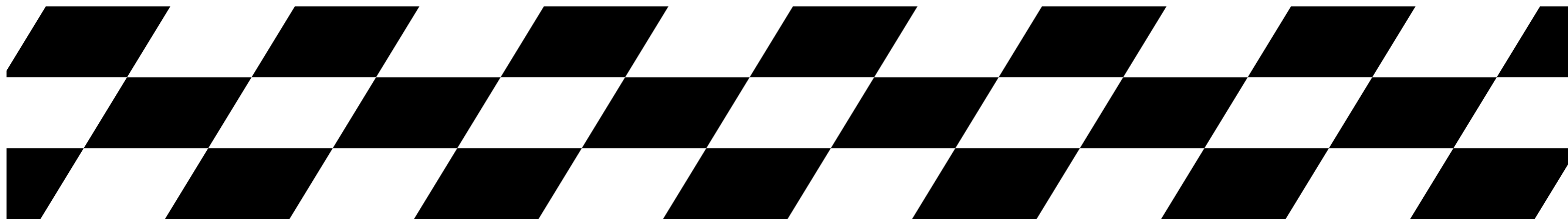
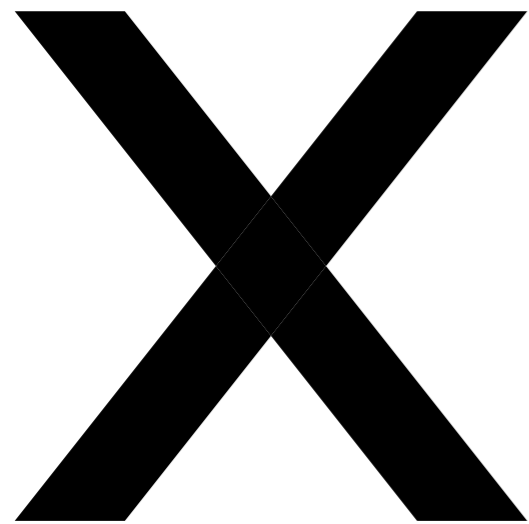

W

Woonbelevingsonderzoek
Woerden-West

W

Voorwoord

Molenvliet ligt op de grens van stad en ommeland. Haar kronkelende riviertjes en kleinschalige woonbuurtjes worden omsloten door rechthoekige weilanden en loodrechte slootjes. We staan aan de rand van de wijk en kijken uit over het uitgestrekte groen. Vanuit de verte zien we een trein voorbij glijden en horen we het gezoem van langsrazende auto's op de nabijgelegen A12. Een eenzame hardloper haalt ons in. Het is een koude maar zonnige dinsdag in November. De wijk achter ons ligt er vredig bij.

Molenvliet is gebouwd eind jaren '70, en is als typische 'bloemkoolwijk' een kind van haar eigen tijd. De wijk bestaat uit meerdere buurten van slingerende straatjes en woonerven, die als 'roosjes' om enkele grotere wegen zijn gebouwd. Het wordt auto's zoveel mogelijk ontmoedigd zich in de woonwijken te wagen. Deze worden gekenmerkt door een rommelige maar ontspannen knusheid. Er staan huizen in alle soorten en maten. We zien lage flatgebouwen, ondergedompeld in egale pastelkleuren, en hoge eengezinswoningen, opgebouwd uit oranje bakstenen. Ook ontdekken we opvallend veel zonnepanelen. De inwoners van Molenvliet lijken zich te bekommeren om al het groen dat hen omringd.

Groen en water zijn uitbundig ingezet in de wijk. Net als de straatjes, volgen de door knotwilgen geflankeerde slootjes een meanderend patroon. Zelfs het winkelcentrum wordt gekenmerkt door riviertjes, die op hun beurt weer uitzicht geven op het groene randgebied. Dit ommeland sijpelt zo steeds door in de wijk. De vele katten bespioneren vanonder laaghangende struikjes de badende vogeltjes, kinderen rennen over de houten bruggetjes naar school. Onderweg raken zij wellicht afgeleid door de vele speeltuintjes die we tegenkomen. 'Duck Dream Island' spant wat ons betreft de kroon.

Welkom in Woerden-West.

Inhoudsopgave

Inleiding	9
Methode	13
<hr/>	
Subjectieve Atlas Woerden-West	17
Interventie 1 Vlag voor de wijk	21
Interventie 2 Plakplaats	67
<hr/>	
Slotbeschouwing	97
<hr/>	
Bijlage I Subjectieve Atlas W-W	

Inleiding

In de gemeente Woerden is in 2016 een bestuursakkoord opgesteld, waarin is vastgelegd dat: “er een breed onderzoek komt naar de noodzaak van een westelijke randweg, waarbij alle fracties kunnen aangeven welke aspecten voor hen van belang zijn in hun afwegingen.” Dit heeft geleid tot een uitgangspuntennotitie voor dit onderzoek, waarin de volgende aspecten zijn benoemd; verkeer, kosten, gezondheid, woonbeleving, natuurwaarden, cultuurwaarden en aanbesteding. Voor het onderdeel woonbeleving zijn hierin wat betreft de onderzoeksopzet de volgende uitgangspunten meegegeven:

Nul situatie in beeld: deskresearch en ‘straatgesprekken’. Vanuit open onderzoekshouding op zoek naar woonbeleving in Woerden West. Bewust niet meteen concentreren op thema’s verkeer en WRW om tunnelvisies te voorkomen. Op zoek naar echte dynamiek, behoeften en verlangens in de wijk.

Effectbeoordeling: expert judgement confrontatie WRW varianten en woonbeleving. Vanuit dit brede beeld van woonbeleving een kwalitatieve impactanalyse maken van WRW op de woonbeleving. In hoeverre heeft de WRW eigenlijk impact op woonbeleving, wat betekent de WRW voor de woonbeleving vanuit verschillende perspectieven.

Onderzoeksvorm: social design achtige onderzoeksvorm waarbij ‘uit het leven gegrepen’ beelden en invalshoeken aan de orde komen. Geen ‘afstandelijke’ enquêtes die meestal bestaande beelden bevestigen.

Een drietal aspecten is concreet genoemd binnen dit onderzoek: bewonersbeleving, woongenot en leefbaarheid.

Bewonersbeleving en woongenot in een wijk of straat zijn per definitie subjectief. Het is daarom niet alleen lastig om beleving op een kwantitatieve manier te onderzoeken, maar ook veel minder waardevol. Op basis van de onderzoeksopzet is in overleg met de opdrachtgever gekozen voor het doen van onderzoek volgens de principes van het ontwerpdenken (of: design thinking).

Ontwerpend onderzoek begint met het beleven en begrijpen van het vraagstuk en de gebruikers. Zeker in de fase waarin het onderzoek zich bevindt (verkenning, met meerdere varianten) is het daarom van meerwaarde om belangrijke waarden in de wijk te identificeren. Wat voor soort mensen wonen er in Woerden-West en wat houdt hen bezig? Verandert datgene dat hen bezig houdt met de komst van een randweg of niet? Hiervoor zijn creatieve interventies ingezet om in gesprek te komen met de inwoners, waarbij het uitgangspunt geenszins was om representatief of volledig te zijn. Wel is geprobeerd een rode draad te vinden in de gesprekken om de belangrijkste waarden te identificeren. Voor deze vorm van kwalitatief onderzoek is een analyse volgens ontwerpprincipes uitermate geschikt.

Ontwerpers kunnen op een neutrale wijze observaties bloot leggen en hiermee nieuwe perspectieven creëren. Deze vorm van social design hebben wij daarom toegepast op het vraagstuk van de mogelijke komst van de WRW. Design Studio Thomas & Jurgen uit Rotterdam heeft het onderzoek uitgevoerd.

Het onderzoek is geen specifiek participatietraject geweest, maar heeft door de inzet van creatieve interventies geleid tot gesprekken met inwoners over beleving. Ontwerpers betrekken in elke stap van het proces de gebruikers, in dit geval de inwoners. De resultaten kunnen daarom de indruk wekken dat we hebben ingezet op participatie, waar eigenlijk is ingezet op het voeren van gesprekken door middel van participatieve interventies. Een specifiek participatietraject is een mogelijke stap in het vervolg van het onderzoek (om bijvoorbeeld inwoners te betrekken bij een variantenkeuze of belangrijke uitgangspunten voor een randweg).

De aanpak is voorgelegd aan en goedgekeurd door de commissie van experts en kende een drietal fases:

1. Veldonderzoek

Eerst zijn we zelf de wijk ingetrokken en hebben we uitgebreid geobserveerd wat ons opviel. Door aanwezig te zijn op verschillende plaatsen en momenten in de wijk, hebben we Woerden West zelf kunnen beleven. We hebben in deze fase ook open gesprekken gevoerd met de mensen op straat, zonder vooraf bepaalde agenda. De beelden en verhalen die hier zijn opgehaald, hebben geresulteerd in een subjectieve atlas (bijlage 1).

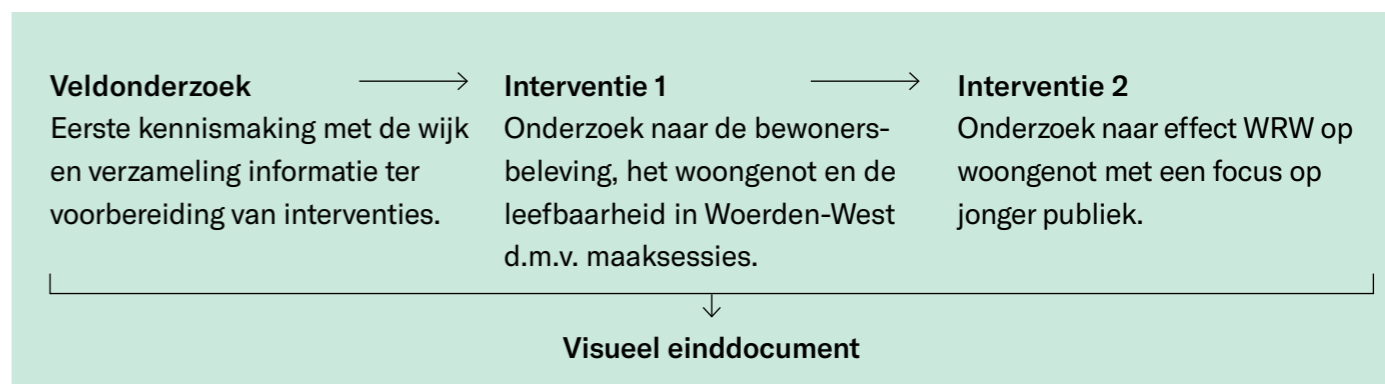
2. Beeldende interventies

Met de resultaten van de subjectieve atlas hebben we een tweetal beeldende interventies gedaan in en met de wijk. We hebben op twee verschillende plaatsen in Woerden het gesprek gevoerd over woonbeleving in de wijk, ook in relatie tot de komst van een randweg. Samen met be-

woners hebben we onder andere vlaggen ontworpen, waarmee we beeldend hebben weergegeven wat zij belangrijk vinden aan leefbaarheid en woongenot in de wijk. Een samenvatting van de resultaten van deze vlaggen vindt u verderop in dit stuk. Door het ontwerpen van een vlag als opening voor het gesprek te gebruiken, kwamen we vanzelf uit op thema's die inwoners belangrijk vinden om prettig te kunnen wonen in Woerden West. We hebben in toenemende mate de komst van een randweg onderdeel gemaakt van deze gesprekken.

3. Visueel einddocument

De resultaten van het onderzoek hebben geleid tot dit visuele einddocument, waarin ook een slotbeschouwing is opgenomen met denkrichtingen voor het vervolg. In het voorliggende document nemen we u stapsgewijs mee in de methode, de interventies en de belangrijkste conclusies. We beginnen allereerst met een beknopte samenvatting van de resultaten.

Methode

Het toepassen van de principes van het ontwerpenden bij maatschappelijke vraagstukken (social design) wordt nog niet op grote schaal en ook nog niet lang toegepast. Desondanks is dit een uitstekende manier om een belevingsonderzoek te doen. In een volledig ontwerpproces is het onderzoeken van beleving (het empathisch onderzoek) een belangrijke fase in het beginstadium van het proces. Ontwerpers en kunstenaars zijn geschoold in het vertrekken vanuit en het centraal stellen van de beleving van gebruikers, of in dit geval inwoners. De meerwaarde van deze aanpak voor dit vraagstuk is daarom volgens ons onderscheidend op verschillende niveaus, die wij hieronder kort zullen toelichten.

1. Methode

Allereerst de methode zelf. Ontwerpers gebruiken creatieve interventies en sociale processen als hulpmiddel. Zonder agenda voeren we een open gesprek met mensen om achter hun dromen, zorgen, verlangens en behoeften te komen. Door het aannemen van een open, verwonderende en geëngageerde houding, zijn mensen sneller geneigd deze informatie met ons te delen. We voeren het gesprek zonder vooroordelen om te snappen wat het vraagstuk en de leefwereld van de

betrokkenen is. Om te kunnen vertrekken vanuit deze leefwereld, moeten we ons eerst kunnen verplaatsen in deze mensen. Dit vraagt empathisch onderzoek en het zelf beleven van het vraagstuk. Dit is de reden waarom wij in de eerste stap veldonderzoek hebben verricht. Als ontwerpers willen en kunnen wij op deze manier onze kwaliteiten inzetten binnen een sociaal-maatschappelijke context en binnen deze context zorgen voor impact.

2. Materiaal

Het materiaal is onderscheidend op twee aspecten. Allereerst proberen wij als ontwerpers de resultaten van het onderzoek zo goed mogelijk voelbaar te maken. We werken daarom veel met visuele aspecten, proberen door het verwerken van quotes en concrete voorbeelden zo dicht mogelijk bij de werkelijkheid te blijven, en gebruiken foto's en onze eigen observaties ter ondersteuning. Dit maakt ook dat wij de resultaten (de subjectieve atlas en de vlaggen) zo aansprekend mogelijk proberen te maken.

Daarnaast is het materiaal ook gericht op het ontwerpen van sociale interacties; gedrag en nieuwe relaties. Wij voeren het gesprek en zorgen hiermee dat mensen zich tot het vraagstuk verhouden, dat zij

een positie innemen en nadenken over wat zij belangrijk vinden. Deze interventies leiden ook tot reflectie op het eigen standpunt en gedrag ten opzichte van het vraagstuk.

3. Mentaliteit

Een ontwerpproces kent duidelijke stappen, die afwijken van gangbare processen in een beleidsproces. Dit vraagt ook om een andere mentaliteit. Een ontwerp is nooit de eerste keer goed, dit is ook niet het doel. Het maken van een prototype (zoals in dit onderzoek de subjectieve atlas, en later ook ontwerptafel waarmee de vlaggen konden worden gemaakt) en het testen van dit prototype zijn belangrijke onderdelen van het proces. We werken hierin iteratief, en verbeteren het ontwerp in diverse slagen. De eindgebruiker (in dit geval de inwoner) staat niet alleen centraal omdat we de leefwereld willen begrijpen zodat we het vraagstuk vervolgens zelf kunnen oplossen. De eindgebruiker is mede-eigenaar van het vraagstuk en daarmee mede-eigenaar van de oplossing. Het maken van de atlas en de twee interventies zijn daarom steeds samen met de inwoners gedaan.

Inwoners worden door ons uitgedaagd en benut op een specifieke expertise. Als het gaat om woonbeleving van Woerden West, zijn de inwoners zelf expert als het gaat om de belangrijke aspecten; zij hebben hier immers dagelijks mee te maken, sommigen al tientallen jaren. Wij hoeven daarom de oplossing niet te bedenken, maar dagen mensen uit om zelf aan te geven wat een begrip als woongenot voor hen betekent. Als inwoners op die manier betrokken worden als 'experts', zijn zij sneller geneigd om mee te werken en zich te verhouden tot het vraagstuk. Dit vraagt om een kwetsbare benadering: wij hebben zelf niet de expertise in huis; wij hebben u nodig.

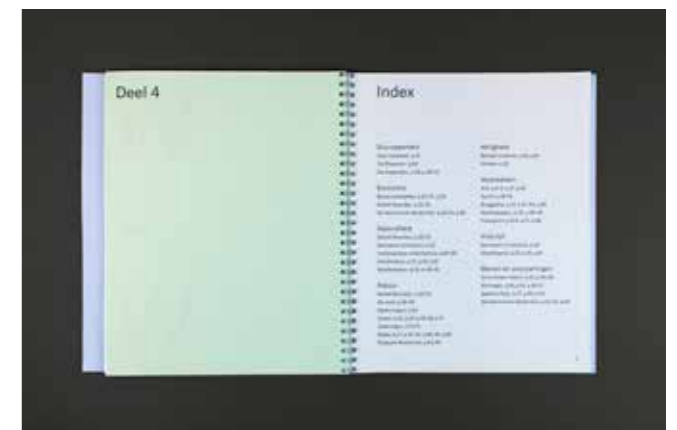
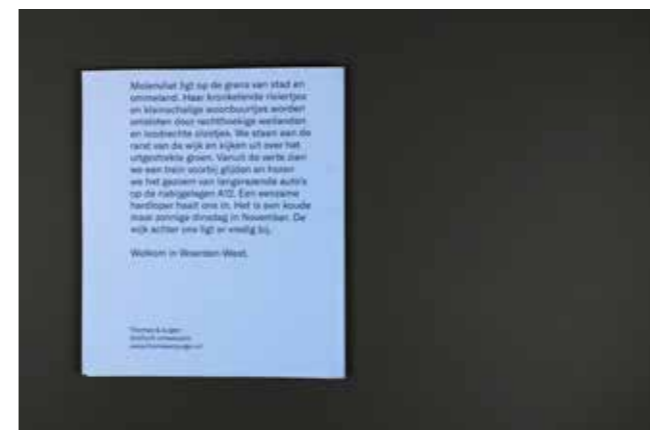
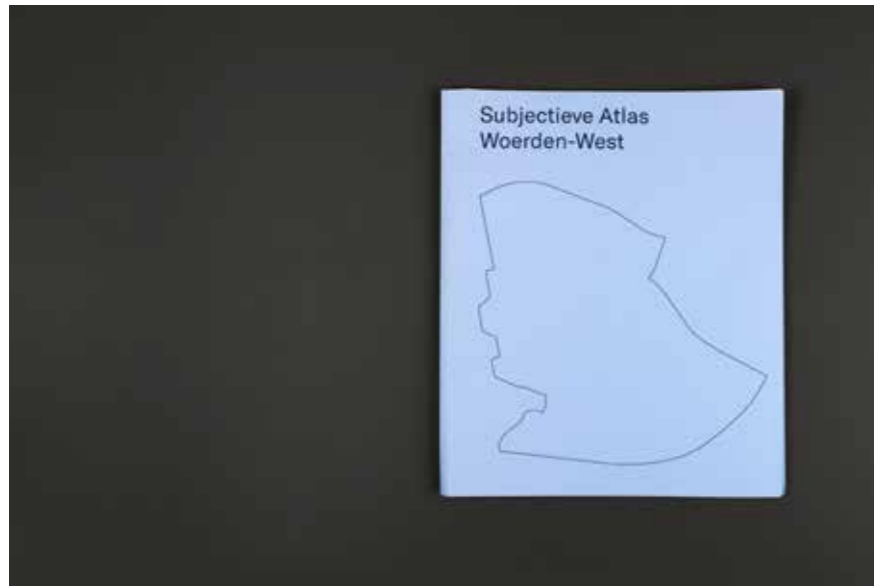
Subjectieve Atlas Woerden-West

28-11-17
01-12-18

Om een eerste indruk te krijgen van Woerden-West – buiten de informatie die Google ons kon verschaffen – besloten we direct en zonder hypothese veldonderzoek te doen. Op 28 november en 1 december zijn we daarom de wijk ingegaan. Tijdens onze langzame wandelingen maakten we foto's en tekeningen, verzamelden we plattegronden en folders, en spraken we hier en daar met een bewoner. Verder noteerden we alles dat opvallend leek in onze ogen. Door onszelf bewust vragen te stellen als “Welke typen huizen kunnen we ontdekken?”, “Ligt er veel afval op straat?” of “Welke evenementen worden er zoal aangekondigd in affiches?”, kwamen er een aantal bijzonderheden aan het licht. Zo ontdekten we een enorme diversiteit in de huizenbouw, zagen we opvallend veel oranje haakjes voor plastic afval en werden we verrast door buurtinitiatieven als Duck Dream Island.

Dit tweedaagse veldonderzoek heeft ons een grote hoeveelheid aan materiaal opgeleverd. Door het door ons gemaakte materiaal te bundelen met de algemene informatie over de wijk en haar geschiedenis, ontstond de Subjectieve Atlas. Dit document bevat onder andere datavisualisaties van alle bruggetjes en speeltuintjes van de wijk, schetsen van onopvallende

details en foto's van de huizen, het water en de weilanden. Door deze “zachte” data te analyseren en te koppelen aan de “harde” data over de wijk, waren we in staat thema's en onderwerpen te distilleren die ons verder konden helpen in het ontwerpen en uitvoeren van de komende interventies.

Beelden uit Subjectieve Atlas W-W. Zie bijlage I.

Interventie 1

Vlag voor de wijk

13-01-18

In het kader van privacy zijn de namen van de deelnemers aangepast. Bij gesprekken waarbij geen vlag is ontworpen door de bewoner is een ontwerp vanuit onze interpretatie toegevoegd. Deze zijn in zwart-wit bij het gesprek geplaatst.

Met de opgedane kennis van ons veldonderzoek nog vers in ons achterhoofd, besloten we op 13 januari doelbewust het gesprek aan te gaan met de bewoners van Woerden-West. Omdat we uiteindelijk een inzicht wilden krijgen in de bewonersbeleving, het woongenot an de leefbaarheid in de wijk, lanceerden we een project waarbinnen we met de bewoners op zoek konden gaan naar een visuele representatie van Woerden-West: “Vlag voor de Wijk”. Om de bewoners te attenderen op dit project, ontwierpen we posters, flyers, informatieborden en een Facebook-pagina. Daarnaast lieten we een ontwerptafel bouwen waaraan tijdens korte maaksessies vlaggen gemaakt konden worden. Deze tafel hebben we voor de supermarkt in ‘Winkelcentrum Molenvliet’ geplaatst.

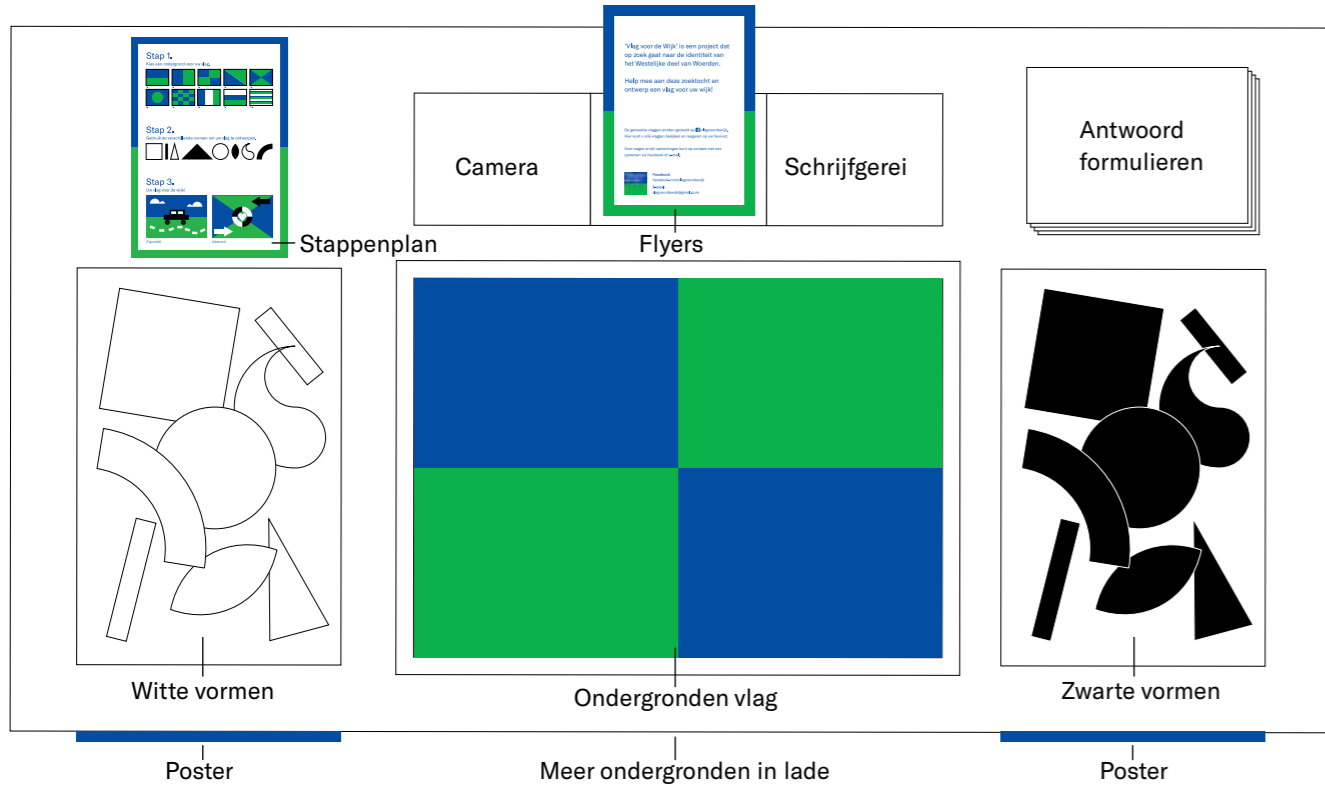
Het scenario dat we tijdens de sessies doorliepen was als volgt: allereerst lieten we de bewoner een achtergrond voor de vlag uitzoeken, om vervolgens met verschillende vormpjes te schuiven tot dat er een gewenste compositie ontstond. Dit laagdrempelige maakproces diende als middel om tot een gesprek te komen, de vlag was geen doel op zich. Door ze tijdens het maken vragen te stellen als “voelt u zich veilig in de wijk”, “heeft u veel contact met uw burenen?” en “bent u op de

hoogte van de komst van een mogelijke randweg?”, kwamen er al snel een aantal kernwaarden van de wijk aan het licht.

We hebben rondom de tafel uiteindelijk vijftien gesprekken gevoerd, waarvan acht hebben geleid tot een daadwerkelijk ontwerp voor een vlag. Sommige bewoners waren terughoudend in het maakproces, maar hadden wel degelijk iets te vertellen over de wijk. Gebaseerd op de bevindingen van ons veldonderzoek, vroegen we ze naar algemene thema’s als veiligheid, duurzaamheid, voorzieningen, bereikbaarheid en woongenot, om vervolgens bij de komst van de randweg te eindigen. Veelal werd deze mogelijke verandering gekoppeld aan de huidige ervaring van de wijk.

We spraken op deze dag opvallend veel oudere en vrouwelijke bewoners. Tijdens de tweede interventie hebben we ons daarom doelbewust op een jonger (mannelijk) publiek gericht.

Hier volgt een serie van persoonlijke verhalen, inclusief een korte reflectie op de thema’s die uit de gesprekken naar boven zijn gekomen.

Wireframe - Vlag voor de wijk

Posterontwerp voor 'Vlag voor de wijk'.

Stappenplan

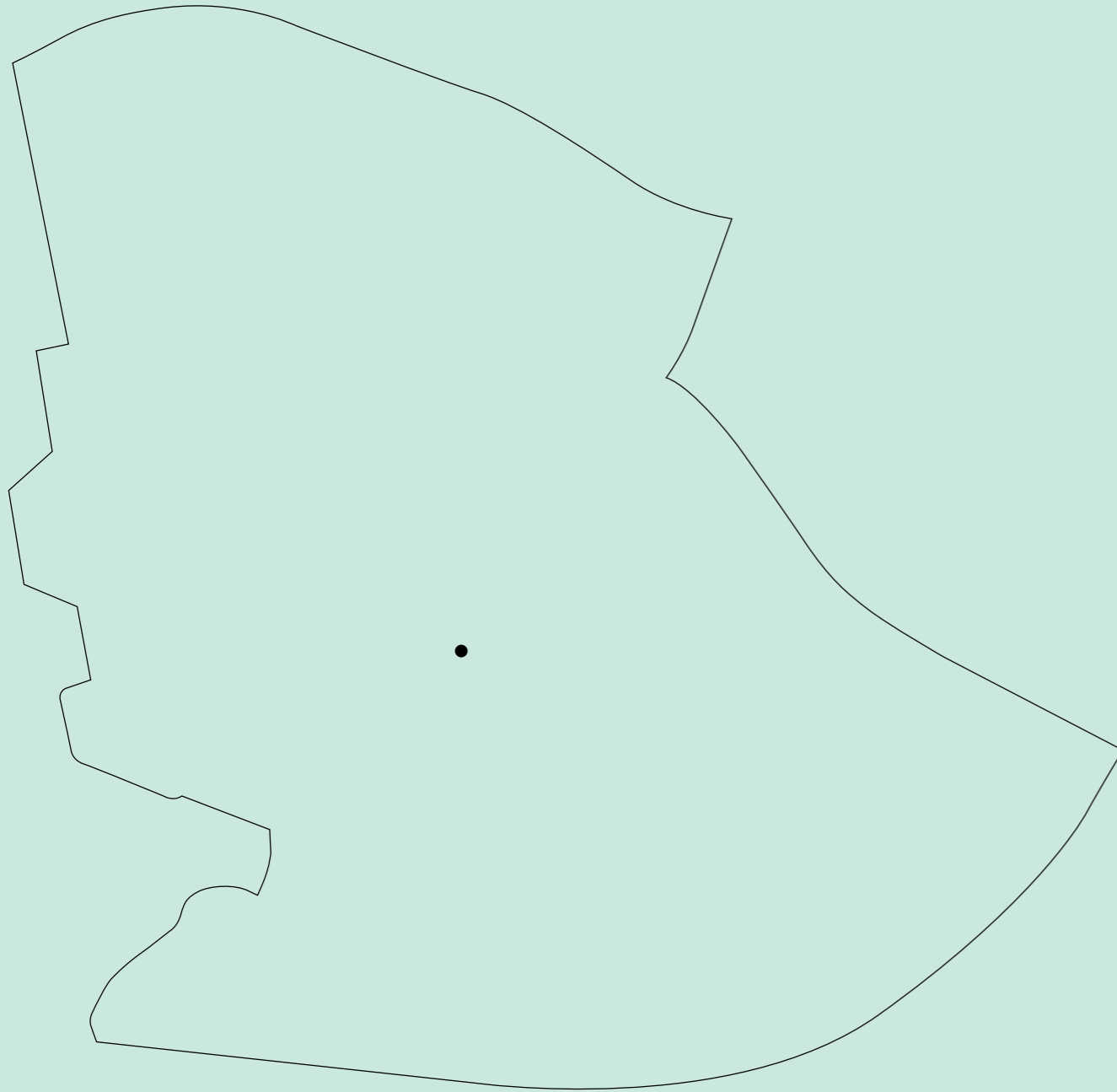
Ontwerptafel bij winkelcentrum Molenvliet in Woerden-West.

Facebookpagina 'Vlag voor de wijk'.

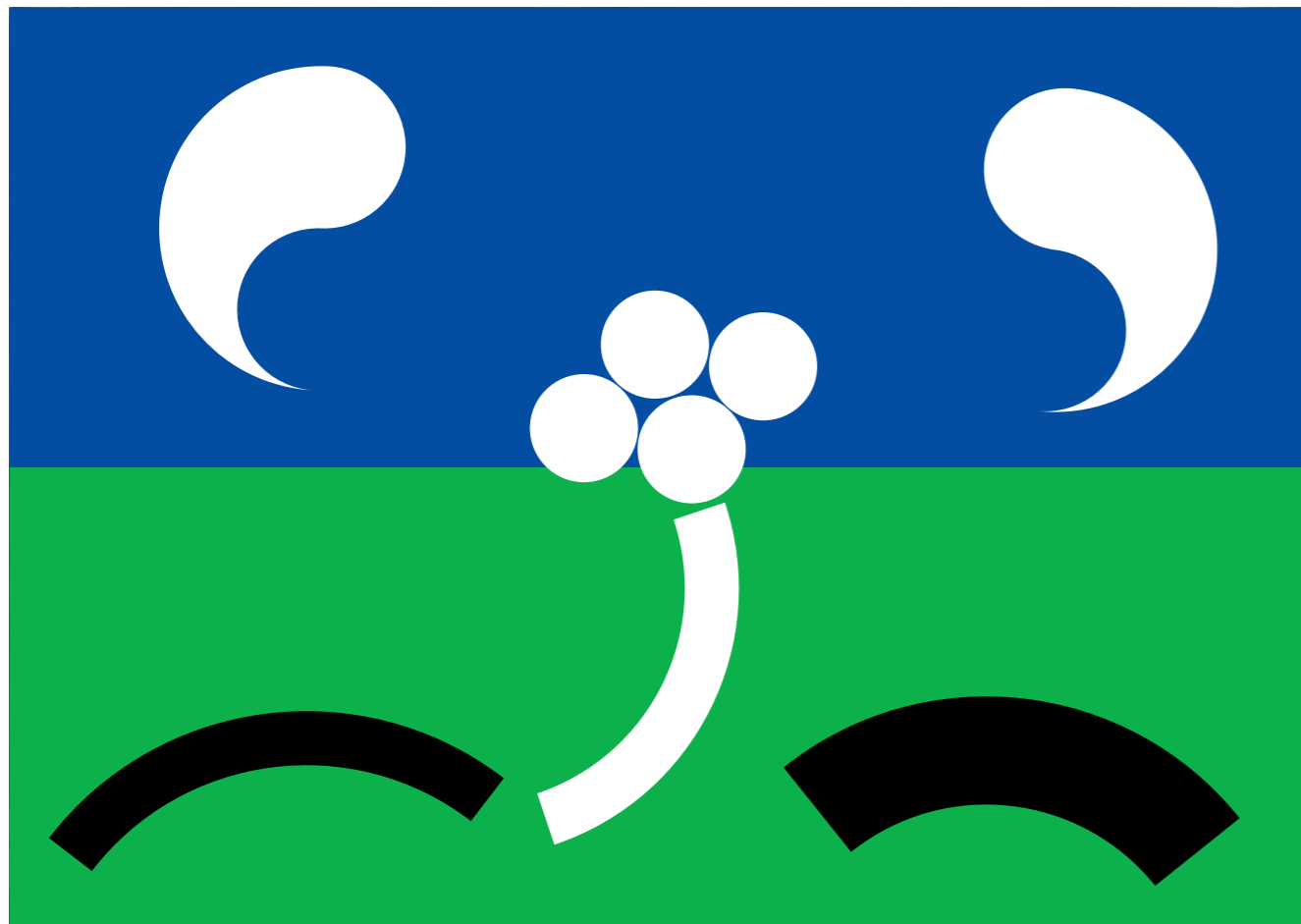
Ontwerptafel naast ingang winkelcentrum Molenvliet

60 bewoners benaderd
16 bewoners gesproken
8 vlaggen ontworpen

Leeftijd:
tussen de 40 - 70 jaar oud
Locatie:
Winkelcentrum Molenvliet

Aantal gesprekken	15	Op de hoogte van de mogelijke komst van de randweg	
Aantal mannen	4	Ja	11
Aantal vrouwen	12	Nee	2
Gemiddelde leeftijd	53	Geen antwoord	2
Jongste persoon	40	Gesprekken adhv een vlag	8
Oudste persoon	70	Gesprekken zonder vlag	7
Aantal jaar woonachtig in W-W			
Gemiddeld	22,6		
Langste periode	42		
Kortste periode	1		

Meike

51 jaar oud

20 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

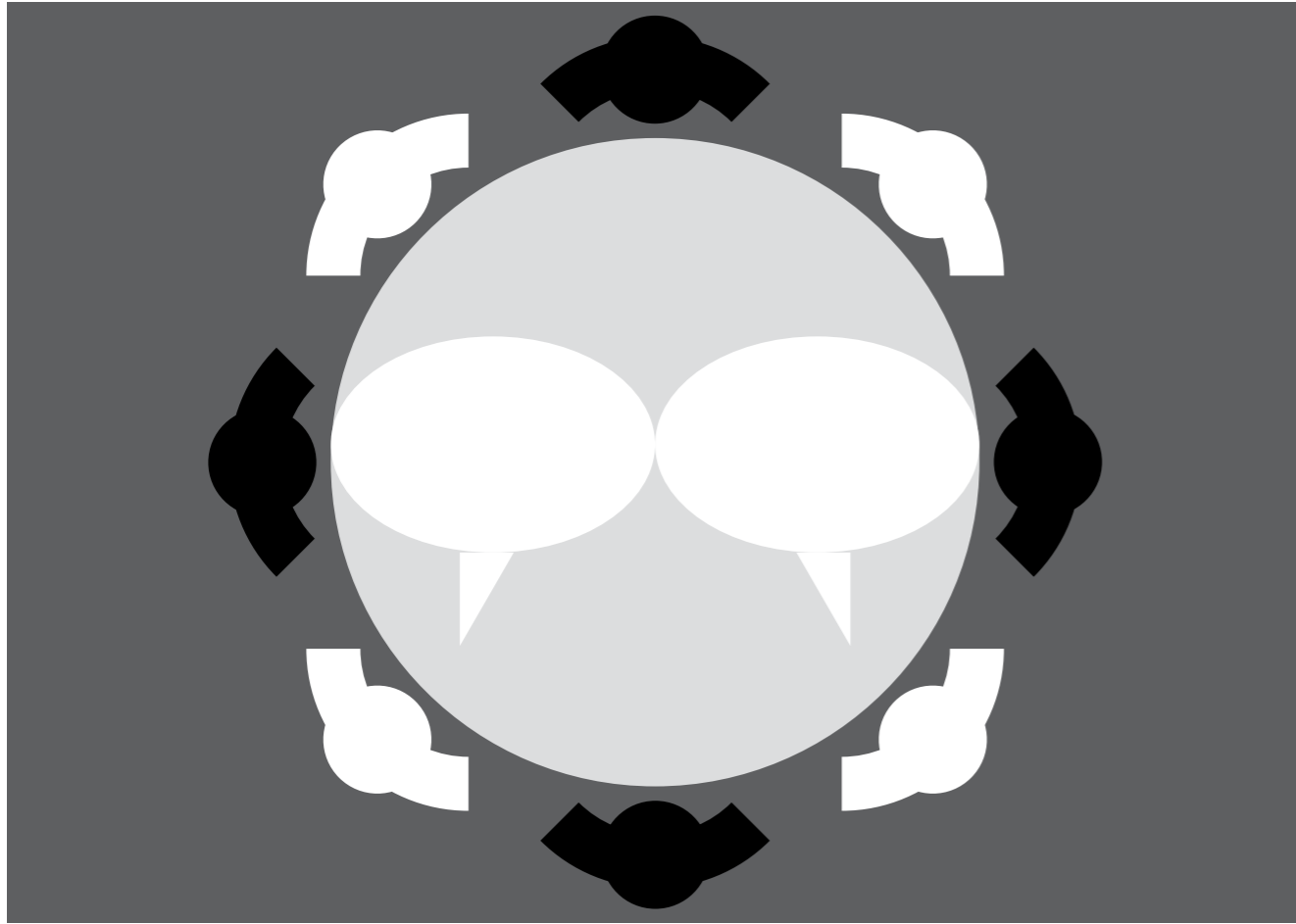
Veiligheid	4
Milieubewustzijn	2
Voorzieningen	5
Bereikbaarheid	3
Verbondenheid	4
Woongenot	5

Na wat moeizame pogingen van onze kant om de buurtbewoners uit te nodigen voor een gesprek, is Meike de eerste die een praatje met ons komt maken. Ze is van middelbare leeftijd en straalt uit een vrije geest te zijn. Het idee een vlag te moeten 'ontwerpen' lijkt haar echter iets te veel gevraagd, maar met wat hulp van onze kant komt ze alsnog snel op gang. Al kletsend begint ze de witte elementen rond te schuiven over het vlak, waarna er als eerst een bloem tevoorschijn komt: "Niet omdat er al zoveel bloemen zijn, maar juist omdat die nog missen in de wijk". Voor Meike blijkt het milieu een belangrijk thema te zijn. Ze stoort zich aan het afval op straat en vindt dat er nog te weinig bewustzijn is over de consequenties van vervuiling. De randweg blijkt niet haar eerste zorg te zijn. Ook al kijkt ze niet bijzonder uit naar nog meer langsrazend verkeer voor de deur, de olieboringenervaart ze als een groter probleem.

Meike blijkt een makkelijke prater te zijn, die vooral te spreken is over de sociale cohesie en het woongenot in Woerden West. Ze woont inmiddels twintig jaar in de Klaproosweide en heeft in die tijd een prettig sociaal netwerk kunnen opbouwen. De witte aanhalingstekens die links

en rechts van de witte bloem verschijnen staan dan ook symbool voor de onderlinge verbondenheid tussen de buurtbewoners. De zwarte bogen onder de bloem hebben voor haar een dubbele betekenis. Enerzijds staan ze voor de vele bruggetjes in het park, waar ze graag komt om aan haar dagelijkse portie groen te voldoen, anderzijds symboliseren ze de kenmerkende slingerwegen van haar wijk. Deze maken Woerden-West niet altijd even toegankelijk voor de buitenstaander, daar valt dan nog zeker iets aan te verbeteren. Al met al is Meike een tevreden maar bewuste bewoner, die ons veel inzicht geeft in haar persoonlijke ervaringen van de wijk.

'Niet omdat er al zoveel bloemen zijn, maar juist omdat die nog missen in de wijk.'

Eigen interpretatie door Thomas & Jurgen (sociale interactie & gemeenschapszin).

Martha

68 jaar oud

24 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

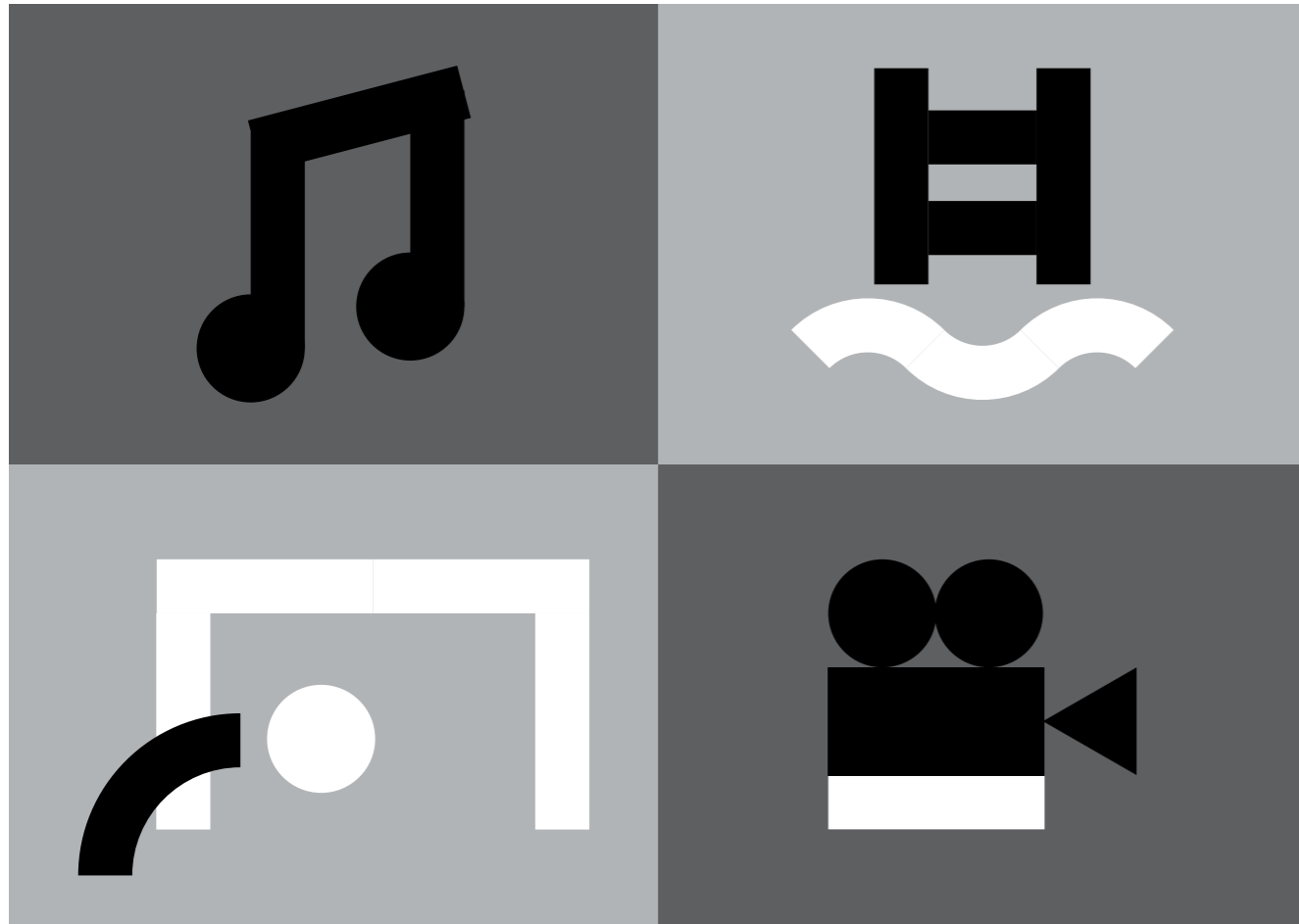
Veiligheid	4
Milieubewustzijn	3
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	4
Woongenot	4

Met ferme stappen komt een kleine vrouw de winkel uit komt lopen. Ze heeft een rood, rond brilletje op haar neus en haar jas hangt open. Het is behoorlijk koud buiten; we trekken de conclusie dat ze dichtbij woont. Als we haar aanspreken weigert ze in eerste instantie mee te werken. De bordjes met 'ontwerp hier uw vlag voor de wijk' vindt ze onaantrekkelijk, het doet haar denken aan Stratego, aan oorlogsvoering. Ze lijkt zich aan de linkerkant van het politieke spectrum te bevinden en het idee een vlag ontwerpen staat haar duidelijk niet aan. Martha's meningen zijn ongezoeten. We besluiten de tafel te negeren en ons volledig te concentreren op het gesprek.

Martha is gepensioneerd en woont al vierentwintig jaar in Woerden-West. Ze loopt tegen de zeventig aan en merkt op zich daardoor wat kwetsbaar te voelen. Ze betreurt het verdwijnen van de apotheek, de dokters- en de tandartspost. Daarnaast signaleert ze een lichte vorm van verpaupering en spreekt ze uitvoerig over de leegstand van winkels en de "afschuwelijke" en "bedreigende" olieboringen. Over de komst van de randweg is ze daarentegen uitgesproken positief. Toen ze nog werkte was het een "ramp" de wijk

in of uit te komen. Ze is zich vooral bewust van de voordelen van de weg voor de toekomstige generaties, "voor hen moeten we zorgvuldig zijn". Ze voelt zich verantwoordelijk voor het welzijn van de bewoners. Elkaar blijven aanspreken, dat is wat ze belangrijk vindt. Ze woont in de zogenaamde 'Oranje Woningen', waar ze ronduit verliefd op blijkt te zijn. De verbondenheid die ze voelt met haar buurtgenoten is groot, het buurtfeest is dan ook een jaarlijks hoogtepunt. Sociale interactie, gemeenschapszin; het was een mooi thema geweest voor een vlag.

'Toen ik nog werkte was het een ramp om de wijk in of uit te komen.'

Eigen interpretatie door Thomas & Jurgen (meer voorzieningen voor de jeugd).

Moniek

50 jaar oud

30 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	2
Milieubewustzijn	4
Voorzieningen	3
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	4
Woongenot	4

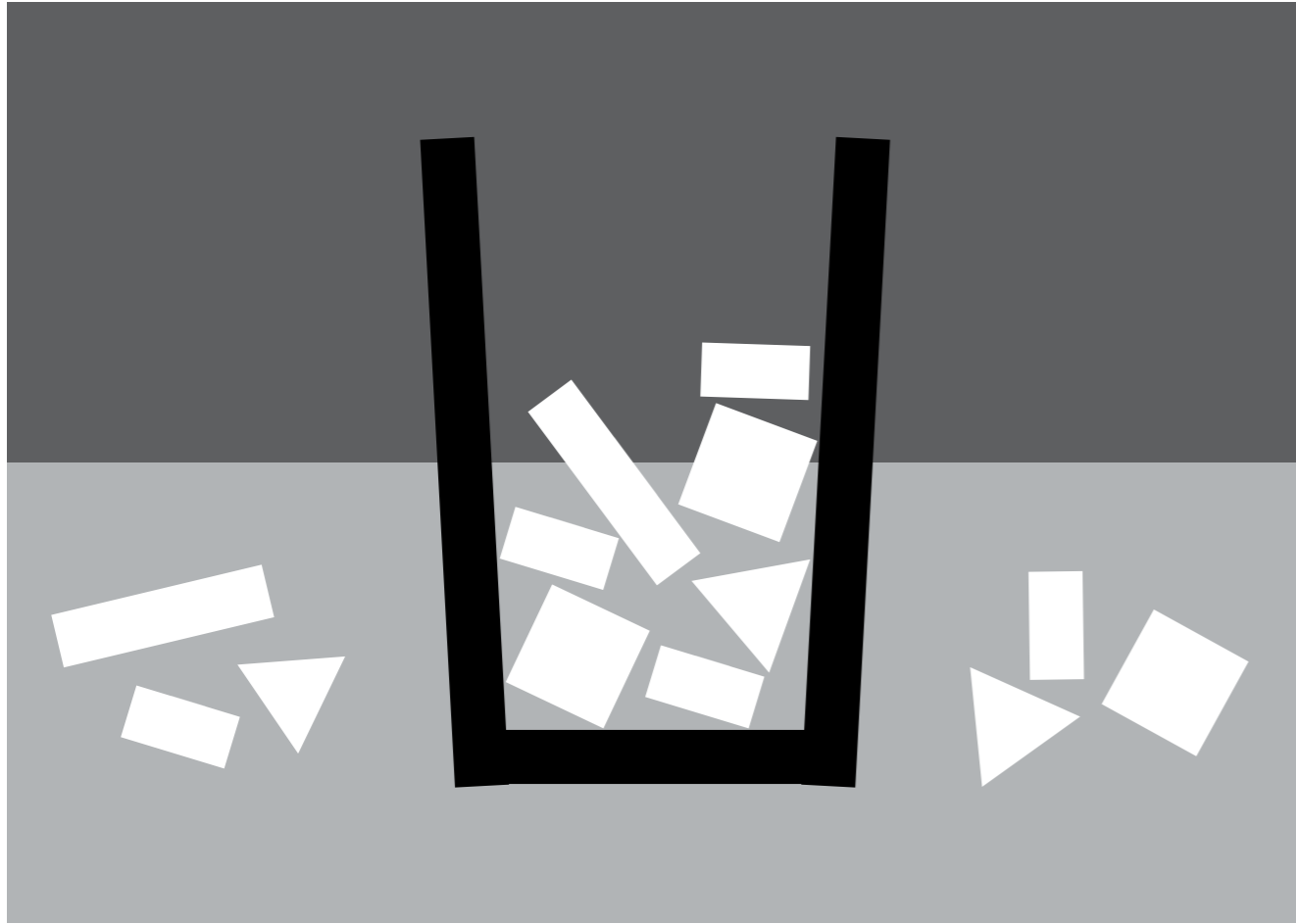
Moniek haalt net een winkelwagentje uit het rek als we haar aanspreken. Een vlag ontwerpen ziet ze niet zo zitten, maar ze vindt het geen probleem het winkelen nog even uit te stellen voor een kort gesprekje. Over haar wagentje gebogen begint ze vrolijk te kletsen. Ze is een middelbare vrouw van Indische afkomst en woont al dertig jaar in Woerden-West. Ze is over het algemeen positief over de wijk, al voelt ze zich niet altijd even veilig door de vele inbraken. Ook de leegstand van de winkels betreurt ze: “Leuk hoor, al die eettentjes, maar op een gegeven moment zit je wel vol!”.

Net als Martha maakt Moniek zich zorgen over de toekomstige generatie. Voor de jeugd wordt er bijna niks georganiseerd, hoogstens één festival in de zomer. Ze stoort zich aan de mensen die op die ene dag klagen over geluidsoverlast, voor haar heeft het welzijn van de jeugd duidelijk voorrang. Over de komst van randweg heeft ze een soortgelijke mening: “Voor de bewoners is het minder leuk, maar ja, wat weegt uiteindelijk zwaarder?”. Gezien ze zelf veel autorijdt kiest ze persoonlijk voor het verbeteren van de bereikbaarheid. De randweg zou wat dat betreft veel goeds kunnen betekenen, ook voor

de toekomstige generatie. We bedanken haar voor haar tijd. Als ze de winkel weer uitkomt na het doen van haar boodschappen, groet ze ons wederom vriendelijk.

‘Voor de jeugd wordt er bijna niks georganiseerd, hoogstens één festival in de zomer.’

Eigen interpretatie door Thomas & Jurgen (scholieren laten afval slingeren).

Jacob

53 jaar oud

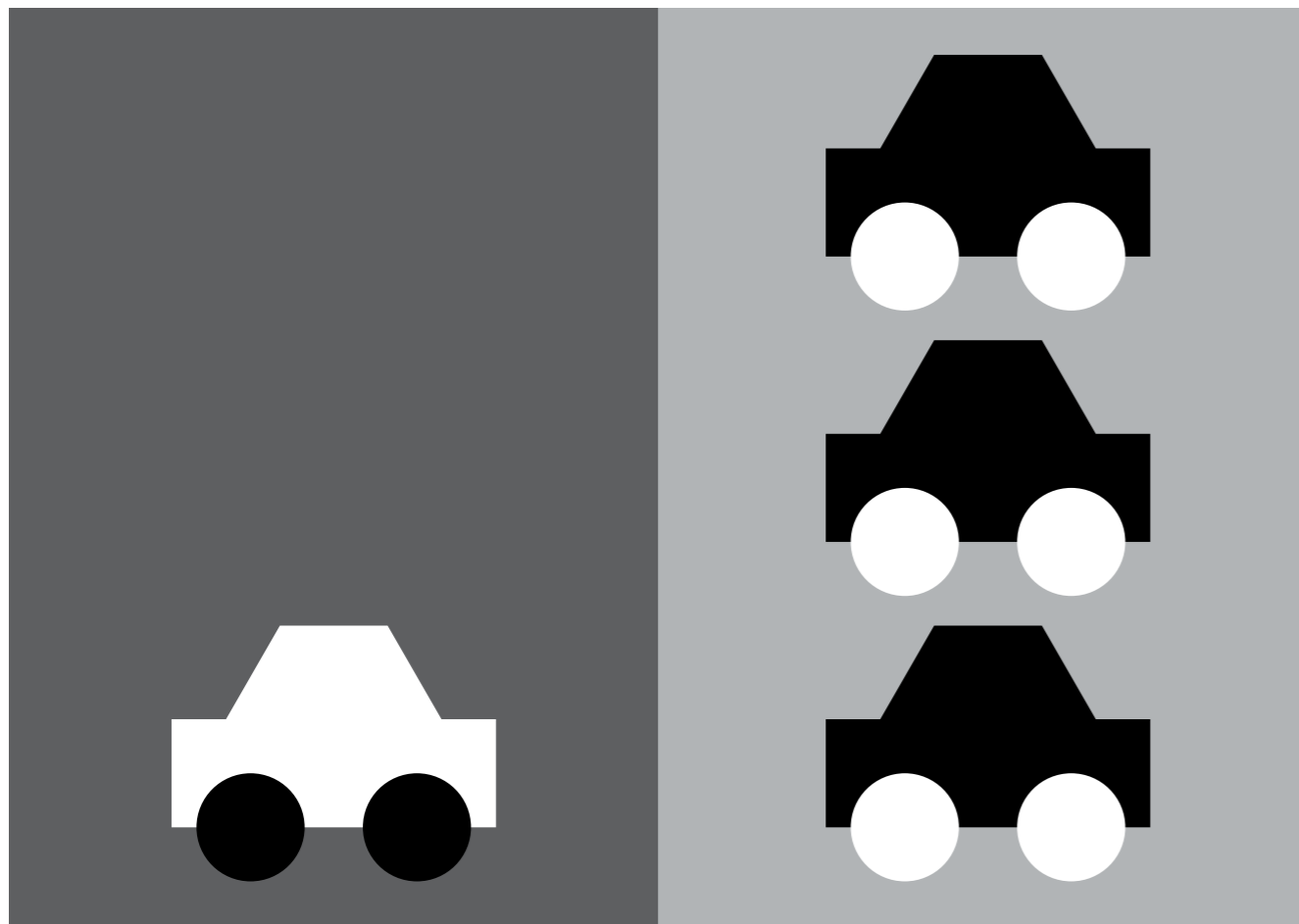
28 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	4
Milieubewustzijn	2
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	2
Woongenot	5

Jacob passeert ons terwijl hij langzaam zijn karretje voor zich uit duwt. Nieuwsgierig laat hij zijn blik over de tafel gaan maar hij wordt duidelijk ongemakkelijk op het moment dat we hem aan proberen te spreken. Hij blijkt een beperking te hebben, waardoor hij niet altijd even goed uit zijn woorden komt. Hij vertelt ons dat hij drieënvijftig jaar oud is en al sinds 1990 een trotse bewoner van Woerden-West is. Hij woont op zichzelf en is zelfstandig genoeg om zijn eigen boodschappen te doen op zaterdagmiddag. Ook werkt hij hier doordeweeks in de groenvoorziening. In Woerden-West kan hij zijn hart ophalen aan al het groen. Milieubewustzijn is als vanzelfsprekend een belangrijk thema voor Jacob: “Scholieren moeten eens leren hun rotzooi op te ruimen!”. Hij zou het erg jammer vinden als de wijk minder groen zou worden en is dan ook bang dat de randweg de natuur in zijn geliefde wijk aan zal tasten. Ook over de verbondenheid met andere bewoners is hij niet bijzonder positief, maar hij vindt het moeilijk om daar woorden aan te geven.

‘Scholieren moeten eens leren hun rotzooi op te ruimen!’

Eigen interpretatie door Thomas & Jurgen (in het weekend is het centrum overbelast).

Nick

42 jaar oud

42 jaar in Woerden-West

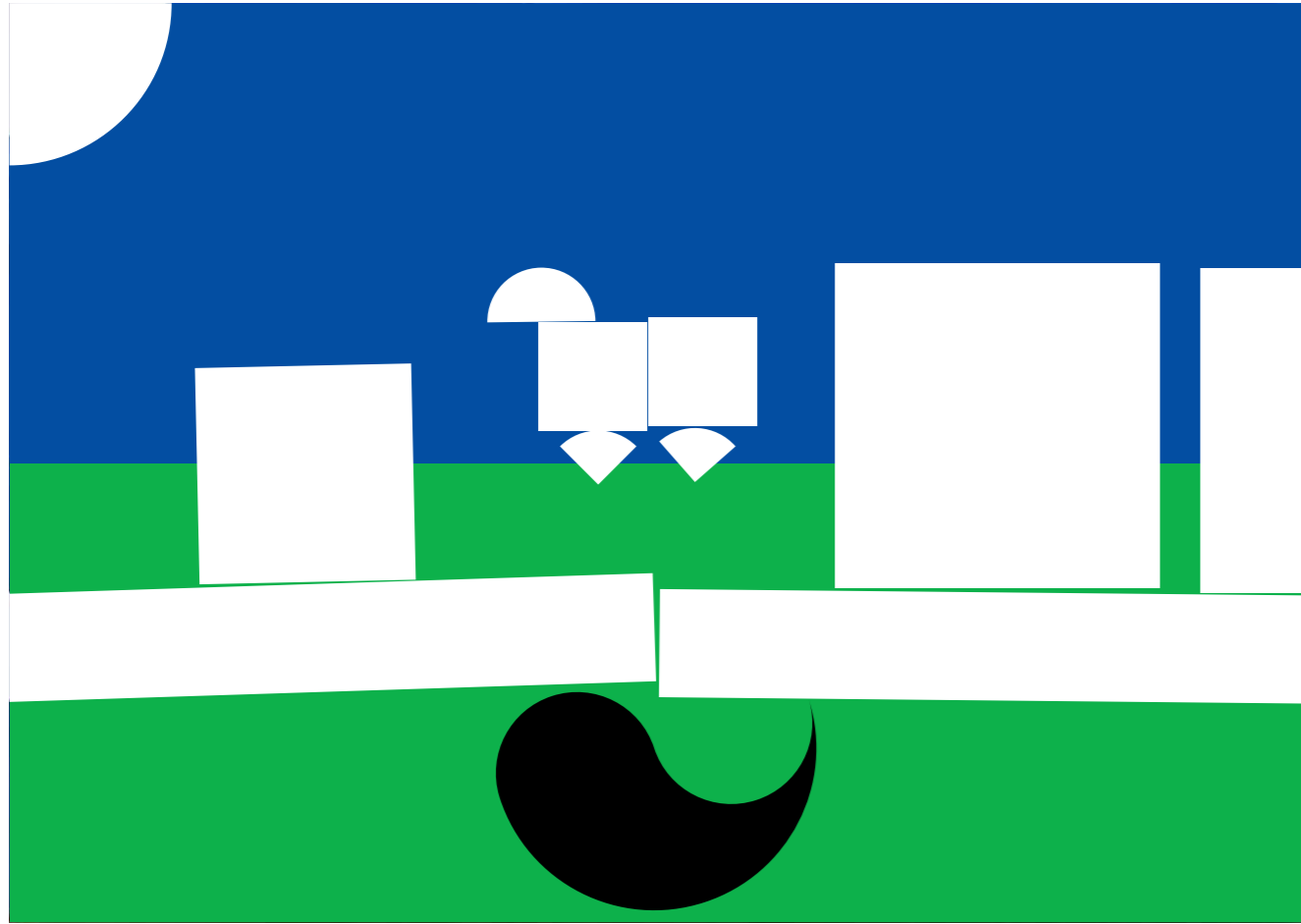
Schaal 1 t/m 5

1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	4
Milieubewustzijn	4
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	2
Verbondenheid	4
Woongenot	4

Nick komt haastig aangewandeld, hij draagt een leren jack en heeft zijn blonde haar kort opgeschoren. Als we hem vragen een vlag te ontwerpen geeft hij direct aan “daar niet zoveel zin in te hebben”. Ondanks dat hij wat zenuwachtig op ons overkomt, blijft hij stilstaan om al onze vragen te beantwoorden. Hij is een geboren en getogen Woerdenaar en woont momenteel tussen het centrum en Woerden-West in. Als ervaringsdeskundige geeft hij aan op zaterdag ten alle tijden het centrum te mijden, vandaar dat hij zijn boodschappen vandaag hier doet. Ook komt hij regelmatig naar West om te sporten. Hij voelt zich veilig hier, ondanks de vele inbraken die hebben plaatsgevonden in de wijk. Verder is hij uitgesproken positief, al lijkt het hem een goed idee om de randweg te bouwen. Het centrum is volgens hem volledig overbelast, het zou veel beter zijn om dat verkeer weg te leiden. Ook is hij veel onderweg, een randweg gaat hem veel kostbare tijd schelen. Met een stevige tred vervolgt hij zijn zaterdag-ritueel, na ons vriendelijk gedag te hebben gezegd. Een kort en bondig, maar positief gesprek.

‘Het centrum is volledig overbelast. Het zou beter zijn om dat verkeer weg te leiden.’

Anja

69 jaar oud

33 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

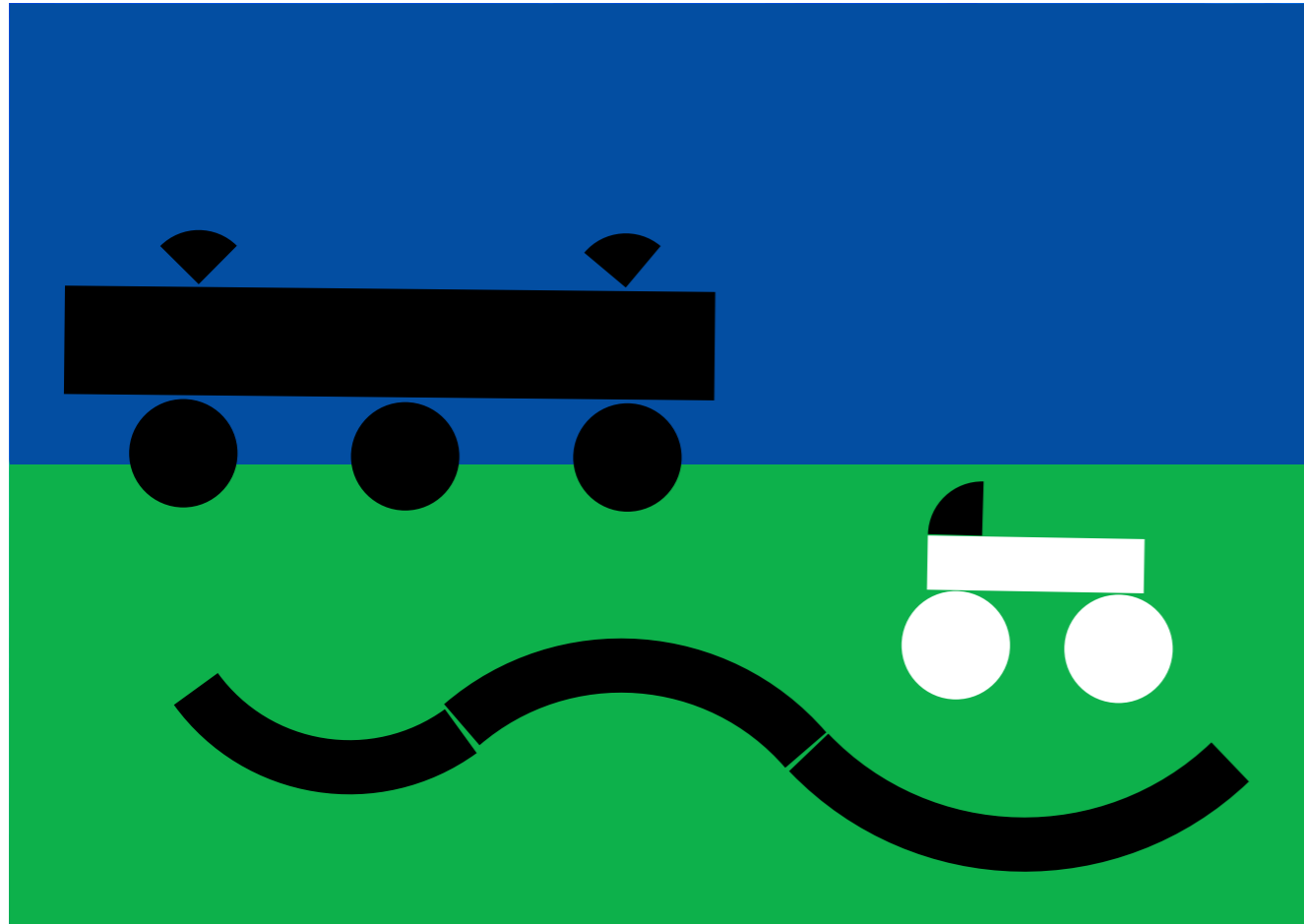
Veiligheid	4
Milieubewustzijn	3
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	3
Woongenot	4

Na een aantal moeizame en korte gesprekken, stuiten we op Anja. Als we haar aanspreken besluit ze direct een vlag te ontwerpen. We krijgen al snel de indruk dat ze het erg prettig vindt haar hart te luchten. Het ontwerpen van de vlag lijkt ze direct te vergeten, in plaats daarvan barst ze direct los. Anja is negenzestig en woont al drieëndertig jaar in Woerden-West. Twaalf jaar geleden is ze overvallen in het park, sindsdien heeft ze een hondje. Ze voelt zich nog steeds niet prettig in het donker op straat, maar heeft wel het gevoel dat de wijk veiliger is geworden sindsdien. Ze geeft aan betrokken te zijn bij verschillende verenigingen en het wijkcentrum, waar ze zich vooral inzet voor de oudere Woerdenaren. Op de vraag wat er moet veranderen in de wijk heeft ze dan ook direct meerdere suggesties, waaronder het bouwen van meer seniorenwoningen.

Daarnaast blijkt Anja een uitgesproken mening te hebben over de boringen: “olie hoort onder de grond te blijven.” Het milieu vindt ze erg belangrijk, daar mag wat haar betreft veel meer bewustwording over worden gecreëerd. Daarnaast is ze bang voor verpaupering nu de winkels steeds vaker leegstaan. Ze schrikt soms van het haantjesgedrag van mensen in

het verkeer en ziet ook in dat het centrum volledig overbelast is. Zelf rijdt ze bijna geen auto, maar als de randweg zo gebouwd kan worden dat ze geen geluids-overlast ervaart, ziet ze niet in waarom de weg een probleem zou zijn. Het liefst wandelt ze met haar hondje naar de parken en plekken waar ze hem los kan laten rennen. Hier ontmoet ze de meeste buurtbewoners, waar ze dan graag een praatje mee maakt. Ze zou graag zien dat er geen discofeesten meer georganiseerd worden in het park. Ze gelooft dat daar betere plekken voor te vinden zijn. Uiteindelijk laat ze een vlag achter waarop een hondje tussen verschillende gebouwen te zien is, de zon schijnt. Een mooie samenvatting van de manier waarop Anja haar blik naar buiten gericht heeft.

‘Olie hoort onder de grond te blijven.’

Ella

46 jaar oud

1 jaar in Woerden-West

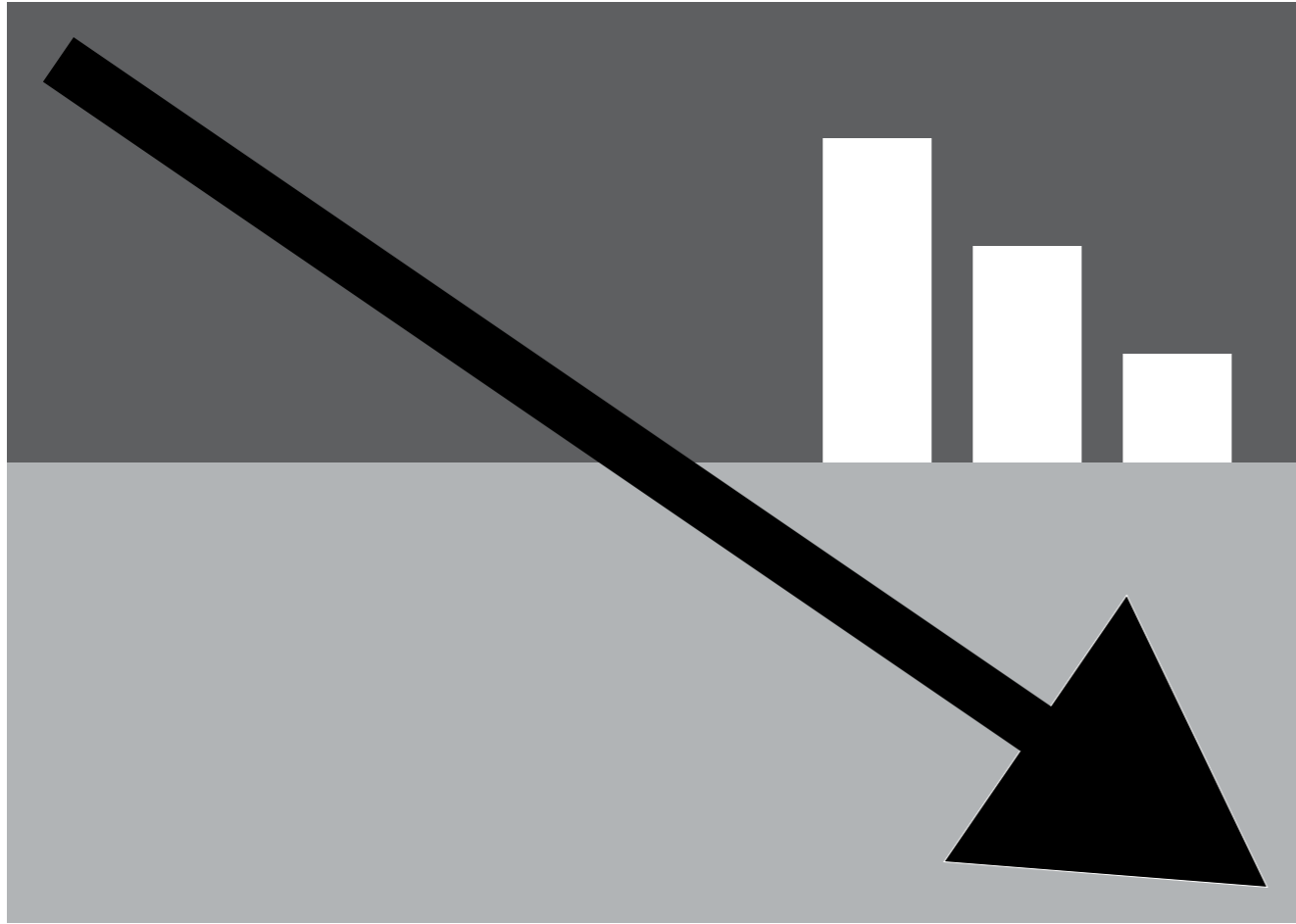
Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	4
Milieubewustzijn	4
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	4
Woongenot	4

Als we Ella aanspreken is ze wat terughoudend. Ze geeft aan nog maar een jaar in Woerden-West te wonen en heeft daardoor het gevoel dat haar inbreng geen waarde heeft. We verzekeren haar dat dit juist erg interessant is voor ons onderzoek, waarop ze besluit mee te werken. Ella is zesenveertig jaar en van Afrikaanse afkomst. Ze werkt in Hilversum, waar ze doordeweeks met de trein naartoe reist. Met veel plezier woont ze in Woerden-West, een wijk die ze als veilig, plezierig en gemoedelijk beschrijft. Ook heeft goed ze contact met haar directe burens.

Ella is vooral te spreken over de mooie fietspaden die haar naar het station of naar de kerk leiden. Wel vindt ze het jammer dat de dienstregeling van de bussen is aangepast. Als het regent, kan ze de bus niet meer pakken omdat de eerste pas om 07:18 vertrekt – dat is te laat voor haar. Heel soms leent ze de auto van haar zoon, maar het liefste stapt ze op haar fiets. Over de randweg doet ze dan ook liever geen uitspraken. Ella is een positieve en kalme bewoner, voor wie goede fietspaden essentieel zijn. Een randweg zal geen ingrijpende verandering zijn in haar dagelijks leven. Haar meanderende ontwerp weerspiegelt deze tevredenheid.

‘Soms leen ik een auto, maar het liefste stap ik op de fiets. De fietspaden zijn hier uitstekend!’

Eigen interpretatie door Thomas & Jurgen (achteruitgang en flats met junks en alcoholisten).

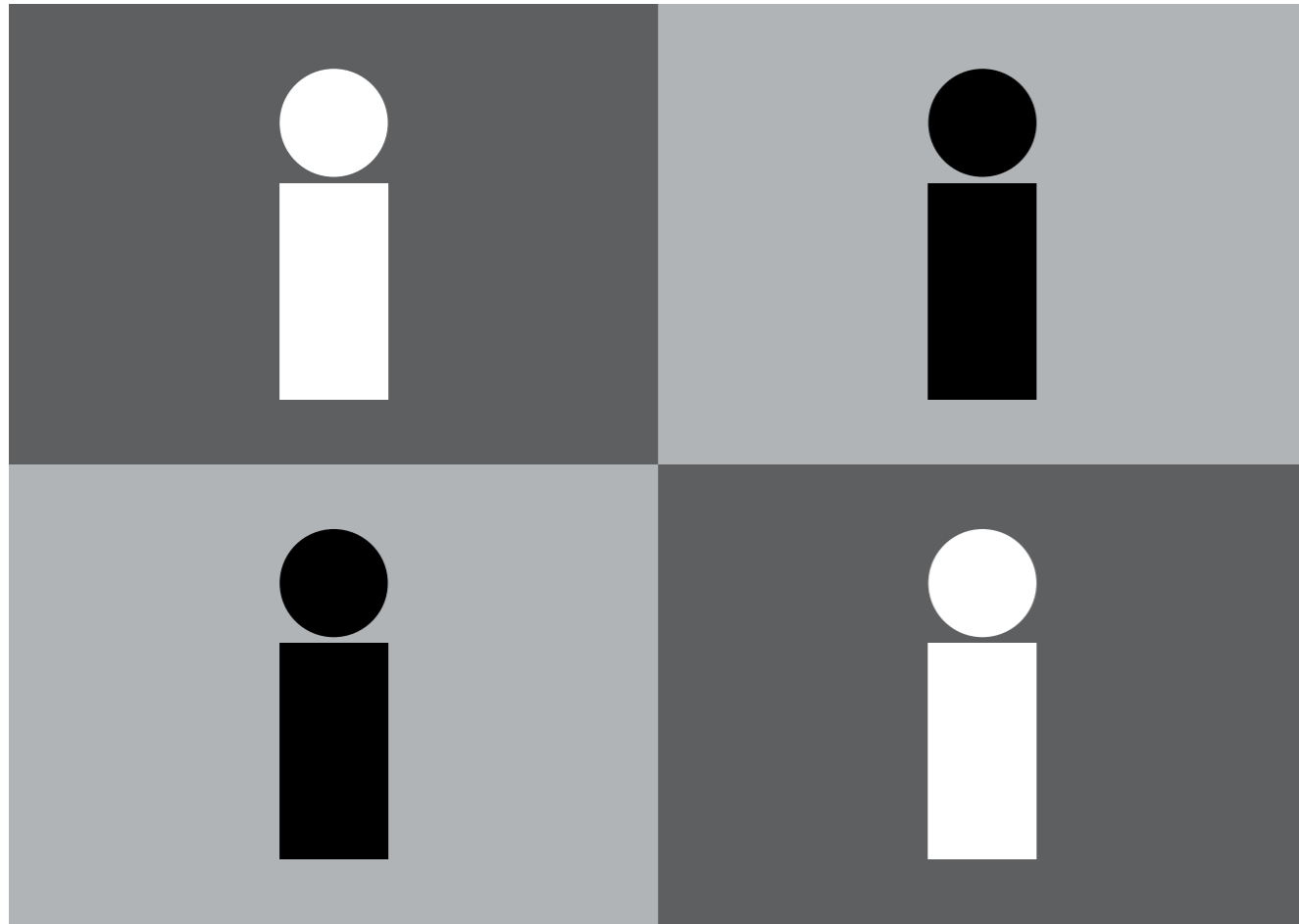
Terwijl een van ons met Ella staat te kletsen, staan een aantal kinderen in de bakken met vormpjes te graaien. Verderop roept een moeder de kinderen terug, waarop een van ons besluit haar aan te spreken. De vrouw is halverwege de veertig en bezoekt samen met haar twee kinderen en moeder het winkelcentrum. Ze heeft hier achttien jaar gewoond, nu is ze verhuisd. Op de vraag waarom ze besloot te vertrekken, antwoordt ze: "Blij dat ik hier weg ben. Ze stoppen alle flats vol met junks en alcoholisten. De wijk is enorm achteruit gegaan". De vraag wat ze van de randweg vindt, hoort ze niet eens meer. Ze is met de kinderen aan de hand het winkelcentrum ingevlucht.

Lian

45 jaar oud

18 jaar in Woerden-West

‘Ze stoppen alle flats vol met junks en alcoholisten. De wijk is enorm achteruit gegaan.’

Eigen interpretatie door Thomas & Jurgen (gebrek aan verbondenheid in de wijk).

Achmed

50 jaar oud

9 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5

1 niet tevreden

5 erg tevreden

Veiligheid 4

Milieubewustzijn 4

Voorzieningen 3

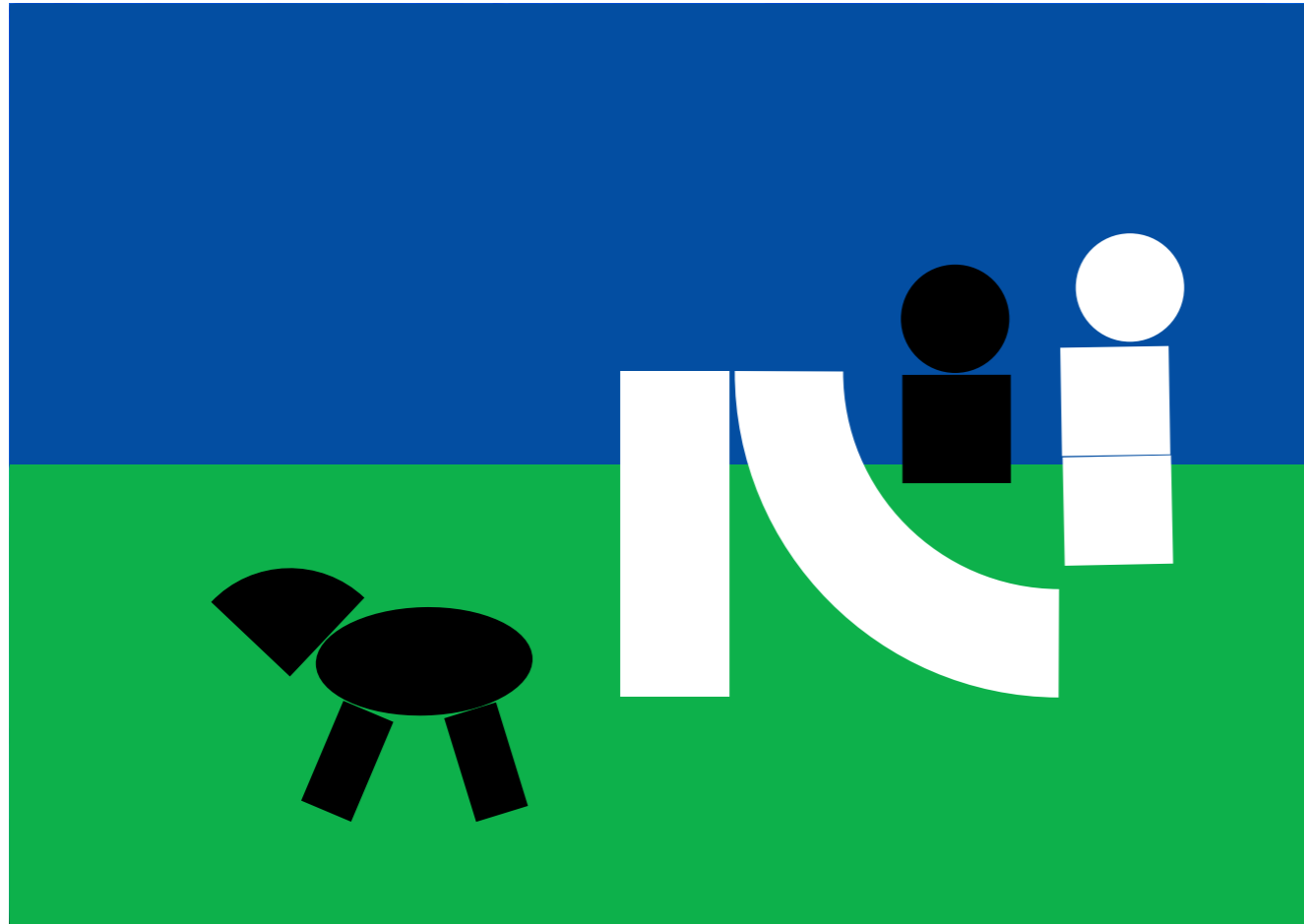
Bereikbaarheid 4

Verbondenheid 2

Woongenot 3

Net voor de ingang van het winkelcentrum staat een man een shaggie te draaien. De schuifdeuren achter hem gaan constant open en dicht door de vele bezoekers die in en uit lopen. We stappen op hem af om een gesprekje met hem aan te knopen. Achmed is van Marokkaanse afkomst en behoort op zichzelf. Hij verklaart zijn eigen terughoudend door ons te wijzen op het gebrek aan verbondenheid in de wijk. Hij woont hier nu negen jaar, nadat hij vijfendertig jaar in een ander deel van Woerden heeft gewoond. Zijn ouders wonen ook in West, daarnaast spreekt hij weinig buurtgenoten. De randweg zou een goede verbetering zijn. Het zou het voor hem makkelijker maken zo nu en dan de rustige wijk te verlaten. Qua voorzieningen zou hij graag een Aldi of Lidl zien komen, het winkelcentrum is nogal duur. Na twee minuten zijn we door onze volledige lijst met vragen heen en heeft hij zijn sigaretje opgerookt. Hij steekt over en loopt naar de bloemenwinkel, waar hij een zeldzaam gesprekje voert met een bekende.

‘Ik zou hier graag een Aldi of Lidl zien komen. Het winkelcentrum is nogal duur.’

Roos

46 jaar oud

4 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

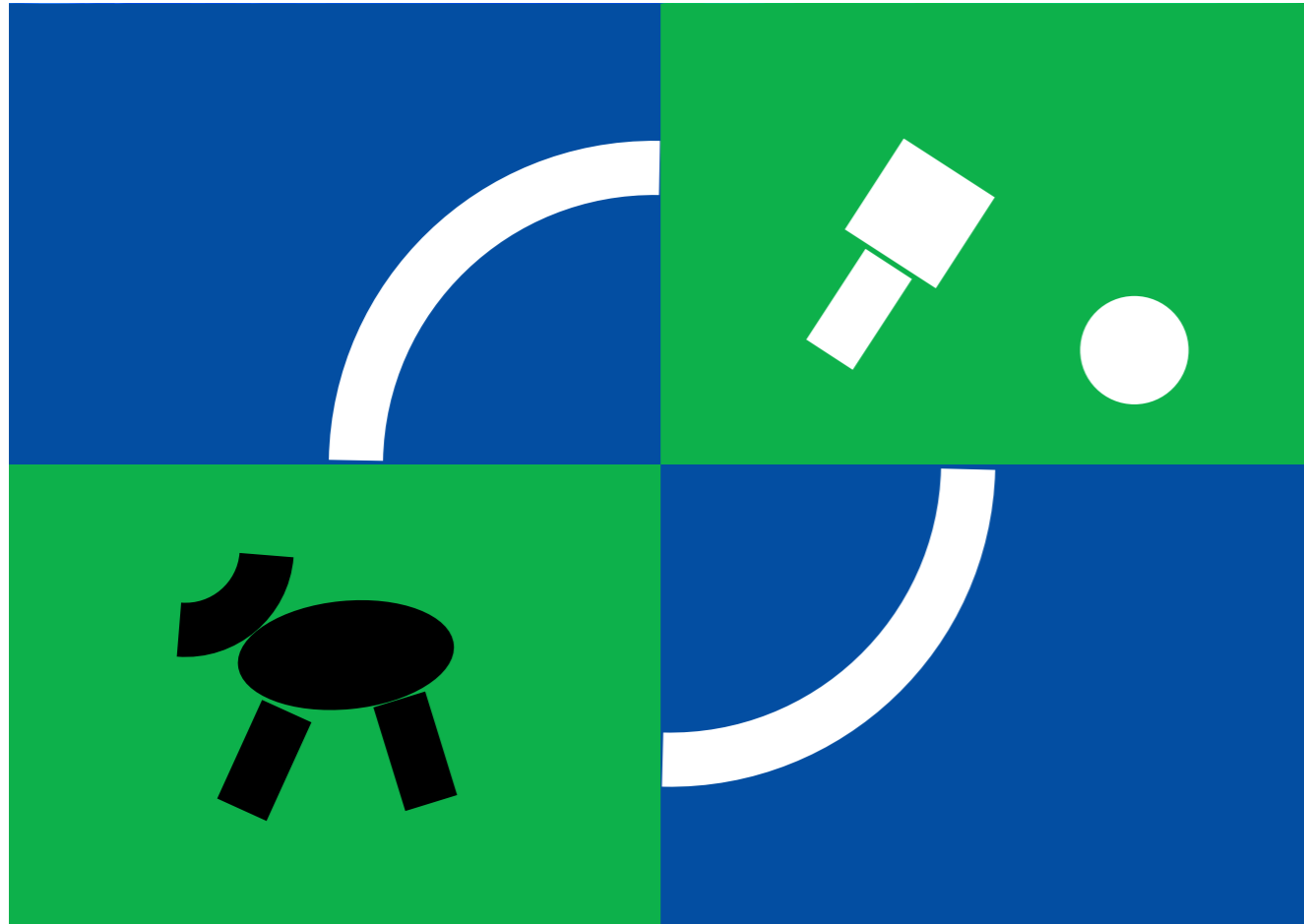
Veiligheid	1
Milieubewustzijn	3
Voorzieningen	3
Bereikbaarheid	5
Verbondenheid	4
Woongenot	5

Roos staat al met één been in het winkelcentrum als we haar aanspreken. Ze draait zich direct om en lijkt niet te twijfelen over haar deelname. Het is een opgewekte en uitgesproken vrouw van middelbare leeftijd die net vier jaar in Woerden-West woont. Ze identificeert zichzelf al vrij snel als moeder en het welzijn van kinderen staat dan ook hoog op haar agenda. Ze waardeert het menselijke karakter van ons onderzoek; persoonlijk contact is volgens haar uiterst belangrijk. Ze heeft het gevoel dat de gemeente soms doof is voor wat de mensen écht nodig hebben, ze wil dan ook graag haar ervaringen met ons delen.

Roos is allereerst niet te spreken over de verkeersveiligheid. Dit heeft vooral te maken met de overbelasting van het centrum, een randweg lijkt haar een prima oplossing voor de drukte. Ondertussen heeft ze zich achter de tafel geschaard, waar ze een ondergrond voor haar vlag selecteert. Ze kiest de vlag die symmetrisch is opgedeeld in twee kleurvakken: “Recht toe, recht aan, net als de wijk!”. Het is duidelijk dat Roos zich hier op haar gemak voelt. Al snel besluit ze dat op haar vlag kinderen en (huis)dieren centraal moeten staan. De speeltuinen

zijn uiterst kindvriendelijk, vooral voor de echte kleintjes. Met de kinderen tussen de zeven en twaalf jaar mag iets meer rekening gehouden worden, daar zijn te weinig activiteiten voor. Verder vindt ze het leuk om te zien hoe haar buurtgenoten niet alleen veel huisdieren hebben, maar ook goed voor de eendjes en vogels zorgen. Voor we het doorhebben ligt er een vrolijke vlag voor onze neus. Roos neemt vervolgens al zwaaiend afscheid van ons.

‘Recht toe, recht aan, net als de wijk!’

Corine

70 jaar oud

40 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	5
Milieubewustzijn	5
Voorzieningen	5
Bereikbaarheid	5
Verbondenheid	5
Woongenot	5

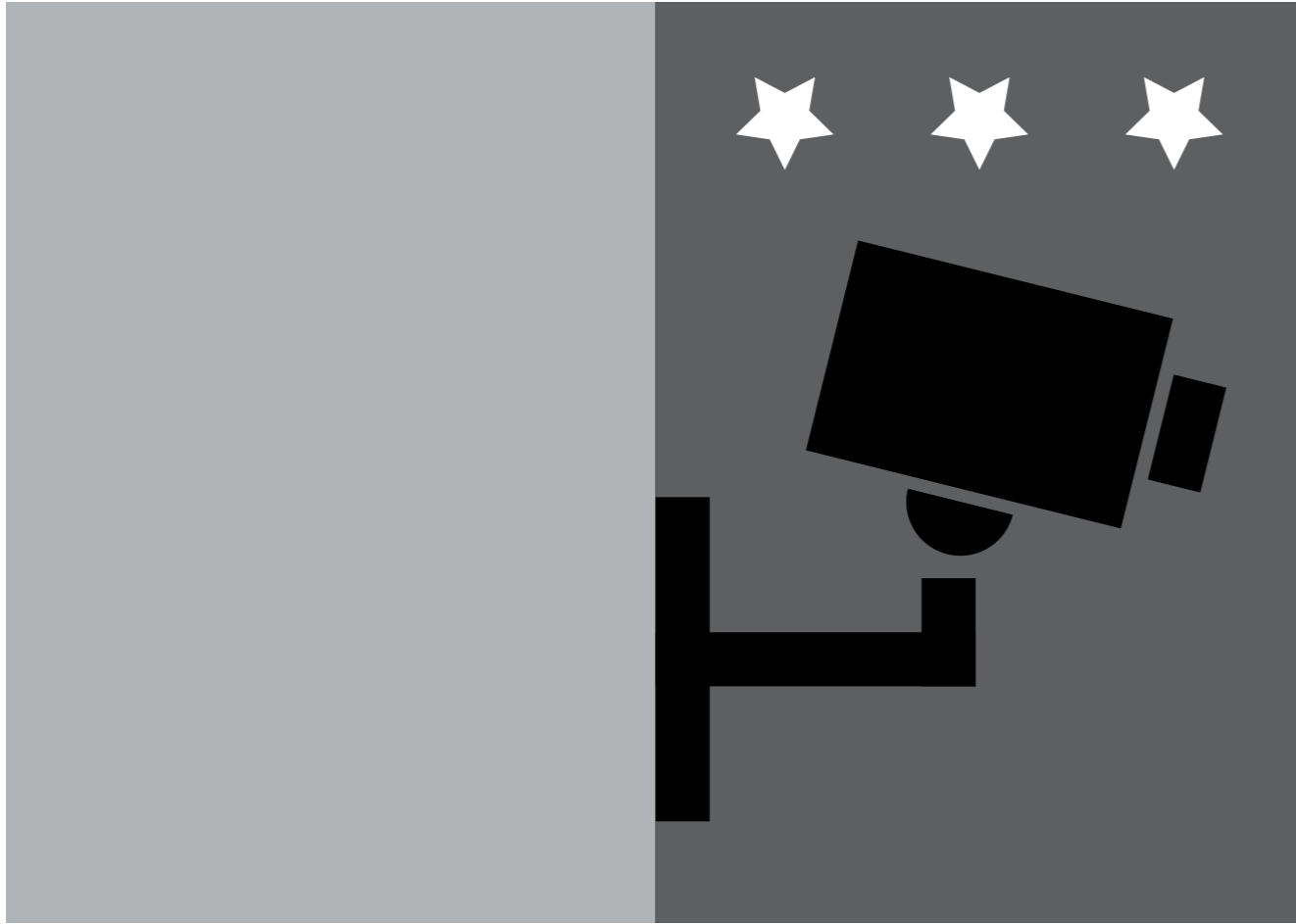
Corine is de eerste bewoner die alle aspecten van de wijk beoordeelt met de hoogste score. Deze zeventig-jarige vrouw, die hier al zo'n veertig jaar woont, voelt zich veilig in de wijk, houdt zich actief bezig met het milieu en viert oud & nieuw traditiegetrouw met haar burens. Tijdens de eerste kennismaking krijgen we het idee dat ze niet helemaal op haar gemak is. We peilen of ze interesse heeft in het maken van een vlag, een uitdaging die ze tot onze verbazing graag aangaat. Ze kiest doelbewust voor een achtergrond met twee groene vlakken: de ene voor het park waar ze haar hond uitlaat, de ander voor het sportpark waar veel mensen op af komen. De twee banen die ze eromheen legt, staan voor de slingerende verbindingswegen. Al snel ontstaat er een beeld dat volledig in balans lijkt te zijn.

Toch heeft ook Corine dingen aan te merken. Zo vindt ze dat ook anderen zich meer in zouden moeten zetten voor het milieu. Er moet meer schoongemaakt en minder afval op straat gegooid worden. Waar ze de rotonde in de wijk een grote verbetering vindt, ziet ze de randweg niet zitten: "We zijn toch het Groene Hart? Er zijn al genoeg wegen." Ze vindt dat alles goed te bereiken is in de wijk en dat er

goed omgegaan wordt met de leegstaande panden. Zelf doet ze sinds kort aan yoga, een les die wordt gegeven in een oud kantoorgebouw. Verder kijkt ze graag naar de kinderen die sleetje glijden in het park en geniet ze nog dagelijks van haar eigen groentetuin op het Zuid-Westen. We sluiten het gesprek af met een ontspannen glimlach; Corine blijft hier voorlopig nog wel even wonen.

'We zijn toch het Groene Hart? Er zijn al genoeg wegen.'

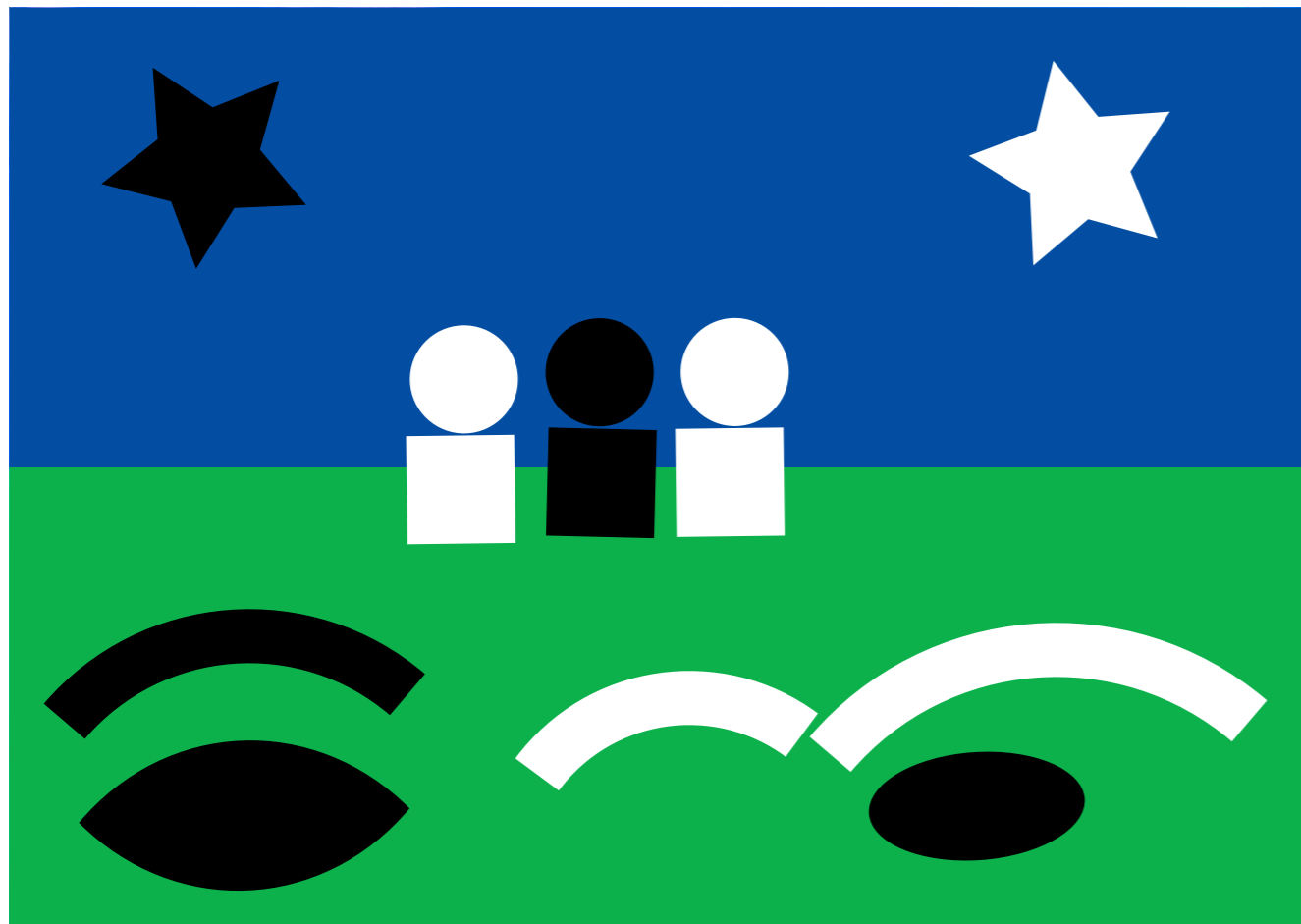
Eigen interpretatie door Thomas & Jurgen (de pinautomaten moeten 's-nachts beter in de gaten worden gehouden).

Een lange, rokende man loopt voorbij. We vragen of hij ons wil helpen, wat het startsein is van een nogal warrig gesprek. Hij heeft zeker wat te vertellen maar springt behoorlijk van de hak op de tak. Duidelijk wordt dat deze man al zeventwintig jaar in Woerden-West rondloopt en voorheen als taxichauffeur werkzaam was. Hij lijkt rond de zeventig jaar oud te zijn. Zijn verhalen spelen zich voornamelijk direct op de straat af. Hij is de enige die zich volledig richt op zwervers en hangjongeren. Volgens hem moeten we onze pinautomaten door hen extra goed in de gaten houden. Na een flinke hijs van zijn zware shag te hebben genomen, zegt hij: “Oké, dit was het jongens”. Hij wijst op de bordjes waarop “alcoholverbod” te lezen staat en loopt vervolgens weg.

John

65 jaar oud

27 jaar in Woerden-West

Karin

40 jaar oud

15 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

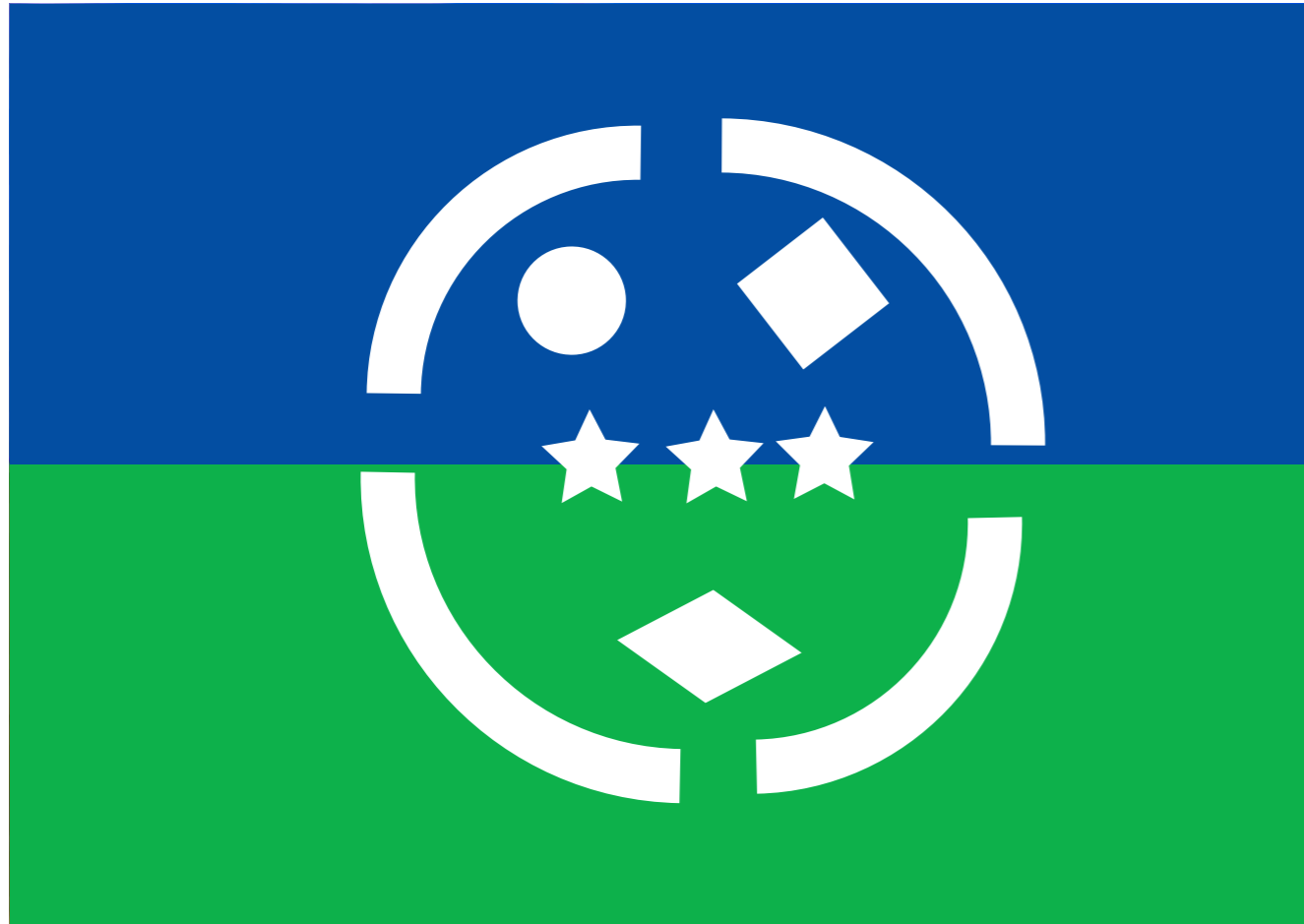
Veiligheid	4
Milieubewustzijn	2
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	3
Woongenot	3

De volgende bewoner die we spreken, Karin, staat direct open voor ons onderzoek en maakt, zonder al te veel hulp van ons, een helder ontwerp. Ze is veertig jaar oud en woont al ruim vijftien jaar in de wijk. Ze somt puntsgewijs alle verbeterpunten voor de wijk op, maar heeft ook een flinke lijst aan dingen die haar al erg goed bevallen. Opvallend is dat ze deze punten niet alleen op persoonlijke ervaringen baseert, maar dat ze ook nadenkt over het algemeen belang. Al met al beschrijft ze de wijk als een “prima buurtje”. Over de komst van de randweg is ze kort: “Ik heb zelf geen auto. Maar als de doorgang er voor iedereen beter door wordt, juich ik het toe.”

Karin voelt zich veilig, ondanks het feit dat sommige delen van de wijk een slechte naam hebben. Op het gebied van milieubewustzijn valt nog wel veel te halen, ze wil de wijk graag zo groen mogelijk houden. Wel wordt er volgens haar genoeg georganiseerd vanuit bewoners, scholen en het wijncentrum. Zo worden er dingen opgeknapt en aangepakt, dat vindt ze prettig om te zien. Als ze de gemeente nodig heeft, zijn ze goed te bereiken. Omdat dossiers alsnog te lang blijven liggen, lost ze de meeste situaties liever zelf op. Om

dit te bewerkstelligen, is het nodig goed om te gaan met de mensen waar ze naast leeft: “We moeten geven en nemen met elkaar. Soms is het goed om een beetje meer te geven dan te nemen.” Deze wijzes zien we duidelijk terug in haar ontwerp, waar ze verschillende bewoners in harmonie laat zien. Daarboven plaatst ze een aantal sterren, als teken van kwaliteit. De golvende lijnen aan de onderkant staan voor de vele slotjes in de wijk. De vlag weerspiegelt Woerden-West op z’n best.

‘Ik heb zelf geen auto. Maar als de doorgang er voor iedereen beter door wordt, juich ik het toe.’

Annelies

42 jaar oud

9 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

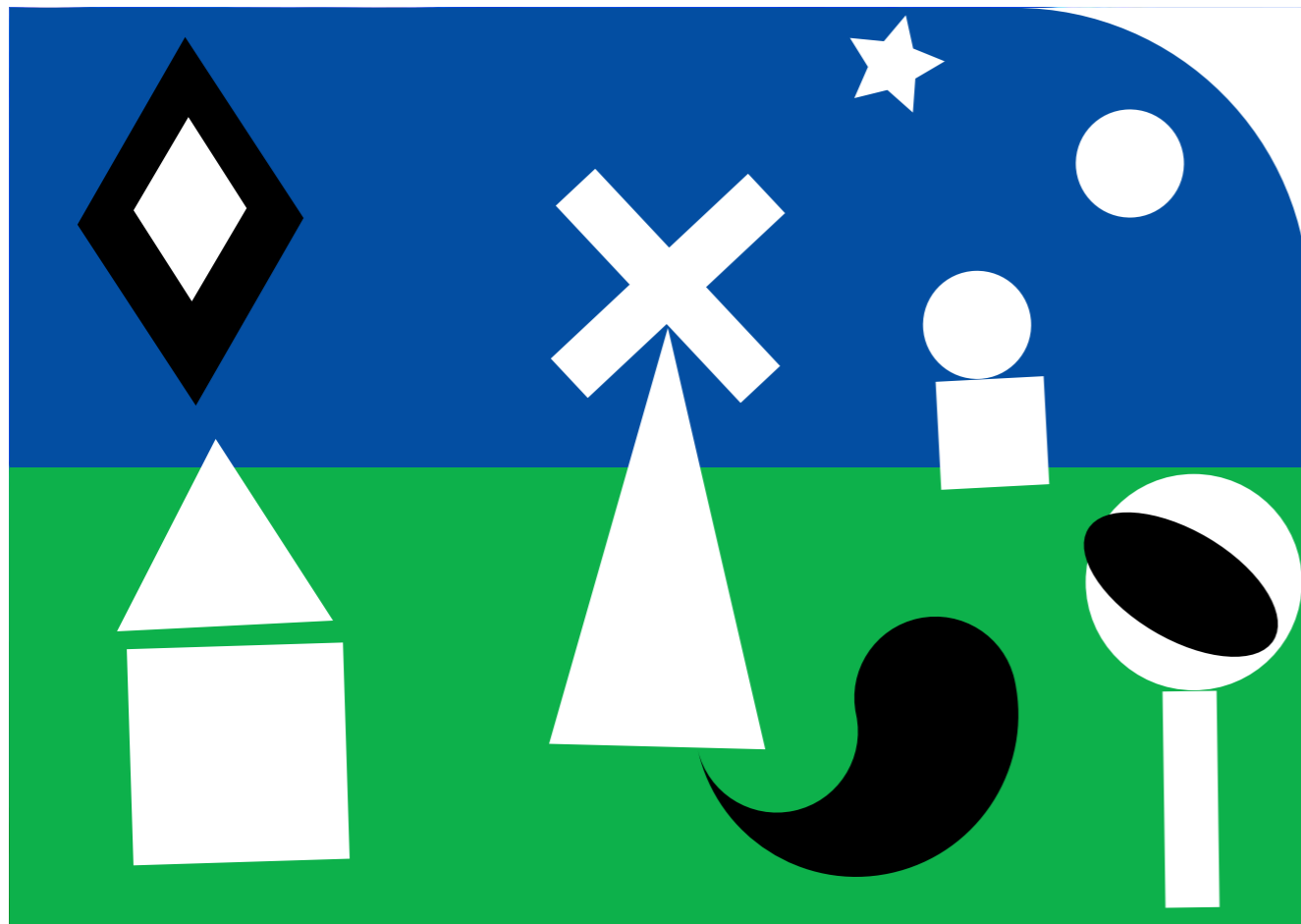
Veiligheid	4
Milieubewustzijn	-
Voorzieningen	1
Bereikbaarheid	2
Verbondenheid	3
Werkgenot	4

Onze tafel staat buiten het winkelcentrum. Een vrouw die in het winkelcentrum werkt is gedurende de dag al een aantal keer nieuwsgierig komen kijken. We besluiten aan het eind van de middag haar op te zoeken. Annelies blijkt zelf niet in Woerden te wonen maar werkt hier al zo'n negen jaar. De verbeterpunten die ze aandraagt zijn dan ook vooral bevorderlijk voor de onderneming. Een duidelijke bewegwijzering of betere parkeervoorzieningen, dat zou de winkel goed doen. Ze trekt de conclusie dat het gemiddelde inkomen laag is. Ze loopt met ons mee naar buiten om naar de tafel te kijken. Ze vergeet haar jas en staat te rillen van de kou. Ze biedt ons een kopje koffie aan.

Eenmaal weer opgewarmd, ontwerpt Annelies een mooie vlag met veel abstractie en symboliek. Ze vind de gemeenschap in Woerden-West gesloten, maar "als je er eenmaal in zit, zit je goed." Ze legt daarom een cirkel in het midden met hier en daar wat openingen. In het midden van de cirkel legt ze drie sterren neer, deze staan voor de kwaliteit van de wijk. De verschillende vormen die ze om de sterren heen legt duiden volgens haar op de diversiteit van de bewoners. Over de randweg is ze positief: "Het lijkt mij goed om de bereik-

baarheid van de wijk te verbeteren. Ik hoop dan wel dat er een betere bewegwijzering komt naar het winkelcentrum toe." Hier spreekt een echte ondernemer. We bedanken haar voor het kopje koffie en de mooie vlag. We hopen dat meer Woerdenaars de weg naar haar winkel zullen vinden.

'De gemeenschap is erg gesloten, maar als je er eenmaal in zit, zit je goed.'

Piet en Connie

Beiden 70 jaar oud
40 jaar in Woerden-West

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	3
Milieubewustzijn	5
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	4
Woongenot	3,5

Ons laatste gesprek van de dag is met een stel, beiden zijn rond de 70 jaar oud. De man blijft met een winkelwagentje wat op de achtergrond staan, terwijl de vrouw naar voren stapt. Het is het begin van een gezellig gesprek. Beiden blijken actieve leden van de gemeenschap te zijn. Hij werkt voor de lokale omroep, zij op het Romeinse schip, een toeristische trekpleister in het centrum van Woerden.

Ze besluiten dat er veel te zien moet zijn op de door hun ontworpen vlag, Woerden-West is namelijk een drukke wijk waarin veel te beleven valt. Connie en Piet hebben er zeker een aandeel in, ze organiseren allerlei activiteiten in de wijk. Ze plaatsen een molen in het midden, verwijzend naar 'Molenvliet'. Daaromheen verschijnt al snel een ruitvorm, het historische wapen van Woerden. We hebben hier te maken met mensen die zich bewust zijn van de geschiedenis van de wijk.

Over de hedendaagse situatie zijn ze tevreden. Huizen, mensen, bomen en water, ze schetsen een algemeen maar vrolijk beeld van de wijk. Een zonnetje en ster benadrukken deze positieve energie.

Waar het stel eensgezins lijkt over hoe de

vlag eruit moet zien, blijken ze niet op één lijn te liggen als het gaat om de randweg. Connie: "Van mij hoeft die er niet te komen hoor. Nergens voor nodig." Piet: "Daar zijn we het dan niet over eens want ik denk dat het wel degelijk een verbetering zou zijn voor de verkeersdrukke die hier soms heerst."

Het begint inmiddels donker te worden. Connie en Piet maken de vlag af en zeggen ons gedag. We ruimen onze tafel op en verlaten de wijk in een warme auto.

Connie:
'Van mij hoeft die randweg er niet te komen hoor. Nergens voor nodig.'

Piet:
'Daar zijn we het dan niet met elkaar over eens.'

Thema's in beeld

Tijdens onze gesprekken kwamen er veel onderwerpen aan bod waarbij we gelijk een beeld konden vormen op basis van de Subjectieve Atlas. Hier volgt een overzicht van deze onderwerpen, aangevuld met beeld uit de atlas.

Olieboringen zijn een zorgelijk thema onder enkele inwoners. Ze vrezen voor verzakking van hun huizen. Veel vertrouwen dat de olieboringen ook daadwerkelijk tegengehouden kunnen worden is er niet.

Het park met zijn vele bruggetjes is een wederkerend onderwerp. Het wordt genoemd als een uitstekende plek voor activiteiten, al geeft een enkeling aan daar juist last van te ondervinden. De foto geeft een goed beeld van de omgeving rond de wijk. Veel groen met uitstekende wandel- en fietspaden.

Affiches voor lokale activiteiten, waarop een muziekfeest wordt aangekondigd en een Bingo-avond. Voor de een een prima aanbod, voor de ander een gemis in de wijk.

Leegstand in de wijk wordt door velen gezien als een probleem. Goede winkels verdwijnen en als er iets voor in de plek komt is het meestal geen verbetering.

Er staan veel verschillende type woningen in de wijk, waarbij deze er zeker uitspringen door hun unieke uitstraling. Het is een mooie metafoor voor de diversiteit van bewoners in de wijk.

Woerden-West wordt veelal genoemd als uitstekende plek voor een wandeling met de hond. Op de vele wandelpaden is het rustig, en wordt hier en daar een praatje gemaakt met de medebewoners.

Over de komst van goedkopere woningen in de buurt laten sommige bewoners zich negatief uit. Zij zien hierdoor een verpaupering ontstaan in de wijk.

In het wijkcentrum worden geregeld activiteiten georganiseerd. De inwoners die ons hierover vertellen zijn vaak mensen op leeftijd. We vermoeden dat het geen plek is waar veel jongeren te vinden zijn.

Verkeersveiligheid voor jonge kinderen in de wijk is een belangrijk onderwerp. De kleine slingerwegen in de wijk maken het geschikt om veilig buiten te spelen. De wegen rondom de wijk, daarentegen, worden genoemd als gevaarlijke plekken voor kinderen.

Er zijn veel kleine speeltuintjes aanwezig, waar kleine kinderen terecht kunnen. We begrijpen dat er voor jongeren vanaf een jaar of 12 echter minder plekken beschikbaar zijn voor vermaak.

Een overzicht van het winkelaanbod in Winkelcentrum Molenvliet. Dit aanbod is in de afgelopen jaren veel veranderd door leegstand.

Het aantal inbraken is de afgelopen jaren sterk afgenomen. Toch is het nog steeds een veelbesproken onderwerp tijdens onze gesprekken. Mensen voelen zich veilig maar blijven alert. We werden daardoor ook aangesproken door een bewoner toen we foto's aan het maken waren tijdens ons eerste veldonderzoek.

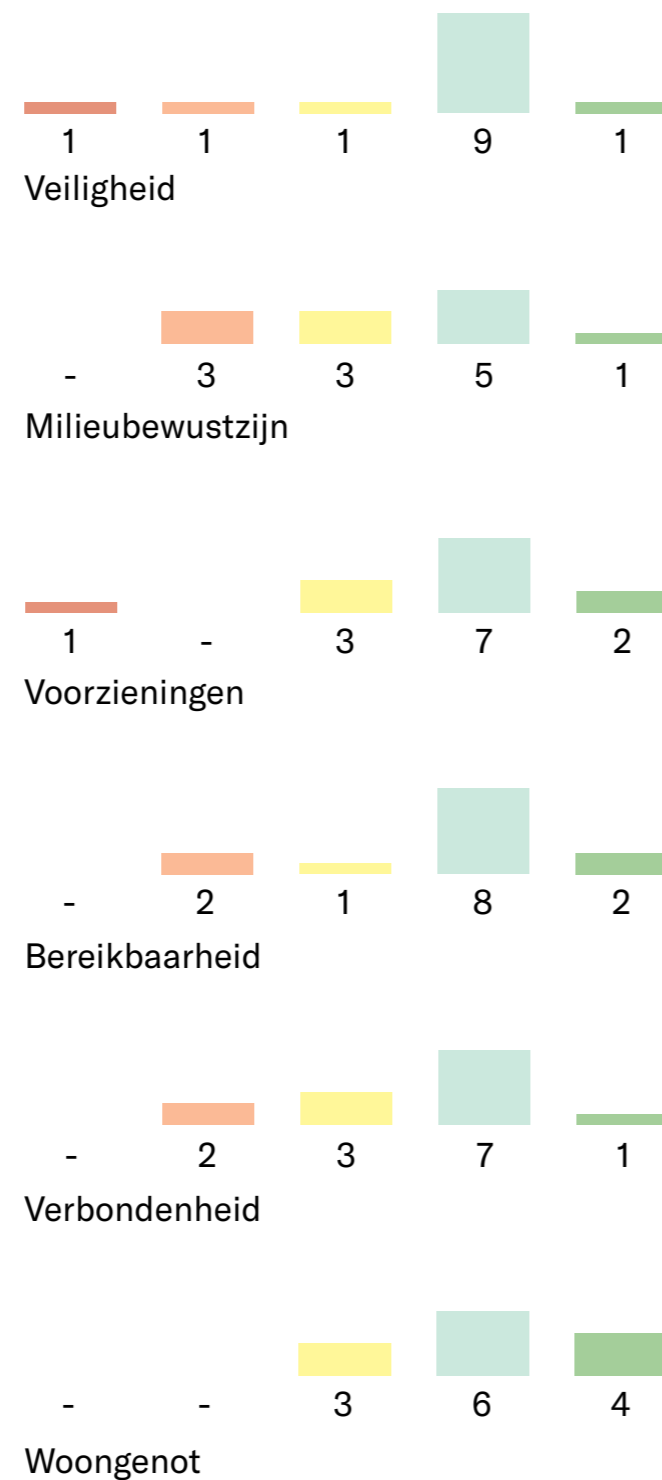

Een bord die wijst naar Sportpark Cromwijck, een populaire recreatieplek in het weekend waardoor er veel sprake is van verkeersoverlast.

Het recyclen van afval en milieubewustzijn was een veelvoorkomend onderwerp. Waar veel bewoners aangaven zich bewust bezig te houden met het milieu, zagen zij ook veel verbeterpunten bij anderen.

Overzicht per thema

Veiligheid

Veiligheid scoort hoog in de wijk, ondanks een aantal negatieve persoonlijke ervaringen van bewoners. Een aantal van hen gaven aan zich niet veilig te voelen omdat ze in aanraking waren gekomen met auto- of woninginbraken, hangjongeren die 's nachts rondhangen bij het winkelcentrum of een overval in het park. Toch gaf de meerderheid van hen aan dat het langzaam beter gaat in de wijk, vandaar dat er toch een positief geluid klinkt als het gaat over veiligheid. Aan de verkeersveiligheid, daarentegen, valt nog veel te verbeteren. Dit komt vooral voort uit drukte op de wegen en het vele vrachtverkeer dat door het centrum geleid wordt.

Milieubewustzijn

Er waren een aantal inwoners vrij uitgesproken over het (gebrek aan) milieubewustzijn in de wijk. Veel van hen zouden graag zien dat de straten beter schoongehouden zouden worden. Het scheiden van afval kwam ook ter sprake. Opvallend dat veel bewoners zichzelf als milieubewust omschreven, maar dat niet terugzagen bij de medebewoners.

Voorzieningen

Veel inwoners waren positief te spreken over de voorzieningen. Er zijn in de afge-

lopen jaren veel voorzieningen verdwenen (bijv. apotheek) maar dat wordt dan weer goed opgelost door een apothekerspost. Wel vonden veel mensen dat leegstand wel een probleem was. Qua parkeervoorzieningen is er ook nog veel winst te behalen.

Bereikbaarheid

Ondanks de vele kronkelige wegen, werd binnen de wijk de bereikbaarheid goed beoordeeld. Men is het er echter unaniem over eens dat het lastig is de wijk in en uit te komen. Vooral in het weekend en tijdens de ochtend- en avondspits is het druk op de wegen rondom de wijk.

Verbondenheid

Waar de meeste bewoners nadrukkelijk aangaven een prettige relatie te hebben met de burens, gaven zij wel aan een gevoel van algemene verbondenheid te missen. Het met elkaar in gesprek blijven gaan werd dan ook een aantal keer genoemd als bevordelijk voor de verbondenheid.

Woongenot

Waar er bij tijdens bovenstaande thema's regelmatige negatieve zaken aan het licht kwamen, werden die bij het woord 'woongenot' snel vergeten. De meeste bewoners wonen met veel plezier in de wijk.

Verandering woongenot bij komst randweg

Negatief

1

1

Meike (51)

De randweg blijkt niet haar eerste zorg te zijn. Ook al kijkt ze niet bijzonder uit naar nog meer langsrazend verkeer voor de deur, de olieboringen ervaart ze als een groter probleem.

Corine (70)

Waar ze de rotonde in de wijk een grote verbetering vindt, ziet ze de randweg niet zitten: “We zijn toch het Groene Hart? Er zijn al genoeg wegen.” Ze vindt dat alles goed te bereiken is in de wijk

Jacob (53)

Hij zou het erg jammer vinden als de wijk minder groen zou worden en is dan ook bang dat de randweg de natuur in zijn geliefde wijk aan zal tasten.

Connie (70)

“Van mij hoeft die er niet te komen hoor. Nergens voor nodig.

2

Karin (40)

Over de komst van de randweg is ze kort: “Ik heb zelf geen auto. Maar als de doorgang er voor iedereen beter door wordt, juich ik het toe.”

Ella (46)

Heel soms leent ze de auto van haar zoon, maar het liefste stapt ze op haar fiets. Over de randweg doet ze dan ook liever geen uitspraken. Een randweg zal geen ingrijpende verandering zijn in haar dagelijks leven.

Anja (69)

Zelf rijdt ze bijna geen auto, maar als de randweg zo gebouwd kan worden dat ze geen geluidsoverlast ervaart, ziet ze niet in waarom de weg een probleem zou zijn.

3

3

Roos (46)

Roos is allereerst niet te spreken over de verkeersveiligheid. Dit heeft vooral te maken met de overbelasting van het centrum, een randweg lijkt haar een prima oplossing voor de drukte.

Annelies (42)

Over de randweg is ze positief: “Het lijkt mij goed om de bereikbaarheid van de wijk te verbeteren. Ik hoop dan wel dat er een betere bewegwijzering komt naar het winkelcentrum toe.”

Moniek (50)

Over de komst van randweg heeft ze een soortgelijke mening: “Voor de bewoners is het minder leuk, maar ja, wat weegt uiteindelijk zwaarder?”. Gezien ze zelf veel autorijdt kiest ze persoonlijk voor het verbeteren van de bereikbaarheid. De randweg zou wat dat betreft veel goeds kunnen betekenen, ook voor de toekomstige generatie.

4

Positief

4

Martha (68)

Toen ze nog werkte was het een “ramp” de wijk in of uit te komen. Ze is zich vooral bewust van de voordelen van de weg voor de toekomstige generaties, “voor hen moeten we zorgvuldig zijn”.

Nick (42)

Het lijkt hem een goed idee om de randweg te bouwen. Het centrum is volgens hem volledig overbelast, het zou veel beter zijn om dat verkeer weg te leiden.

Achmed (50)

De randweg zou een goede verbetering zijn. Het zou het voor hem makkelijker maken zo nu en dan de rustige wijk te verlaten.

Piet (70)

“Daar zijn we het dan niet over eens want ik denk dat het wel degelijk een verbetering zou zijn voor de verkeersdrukke die hier soms heerst.”

Interventie 2

Plakplaats

26-01-18

In het kader van privacy zijn de namen van de deelnemers aangepast.

Op vrijdag 26 januari hebben we onze tafel opnieuw in Woerden-West geplaatst, dit keer voor de HEMA in het centrum van Woerden. Waar we tijdens de eerste interventie vooral spraken met een ouder publiek, gingen we nu doelbewust op zoek naar de jongere bewoner. Daarnaast wilden we in de gesprekken de mogelijke komst van de randweg de boventoon laten voeren. Om dit te bewerkstelligen, ontwierpen we een simpele achtergrond met twee assen. Op de ene as kon worden aangegeven hoe er naar de komst van de randweg gekeken werd, op de andere kon een indicatie gegeven worden van hoeveel de bewoner gemiddeld auto reed.

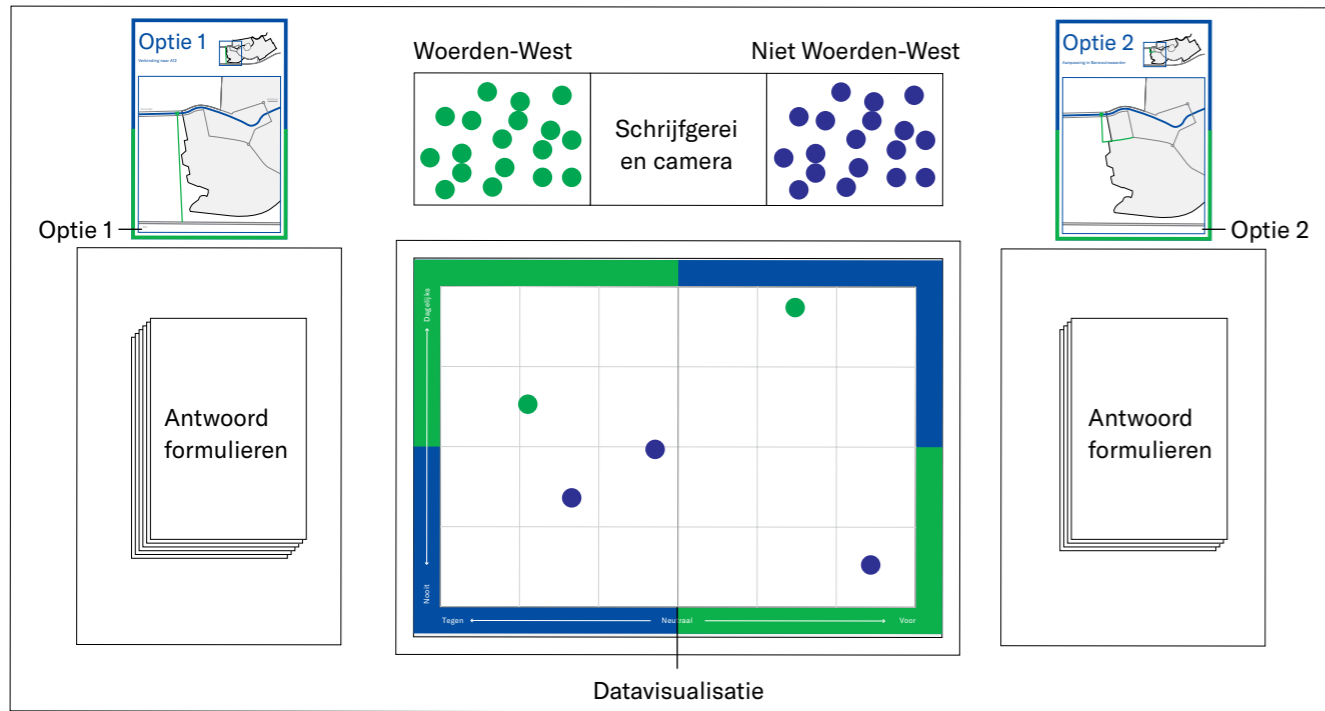
Het scenario was als volgt: allereerst vroegen we de bewoners of zij daadwerkelijk in de Woerden-West woonden (groene sticker) of ergens daarbuiten (blauwe sticker), om ze daarna stickers op het raster te laten plakken. Zo ontstond er gedurende de dag een continu veranderende data-visualisatie, waarop de algemene opinie over de komst van de randweg op een simpele manier inzichtelijk gemaakt werd.

Na het plakken van de stickers, stelden we directe vragen die betrekking hadden op de mogelijke komst van de randweg, zoals “op welke manieren zou de komst

van de randweg uw woongenot of de leefbaarheid kunnen beïnvloeden?”.

Zodra een bewoner zich positief uitliet over de komst van een mogelijke randweg, vroegen we ze te kiezen uit twee mogelijke opties. Deze lieten we zien aan de hand van door ons ontworpen balie displays. Door de pro's en con's met de bewoners te bespreken, werd het antwoordformulier bij een van de twee affiches in de bak gelegd.

Op de volgende pagina's volgt een verslag van de persoonlijke gesprekken.

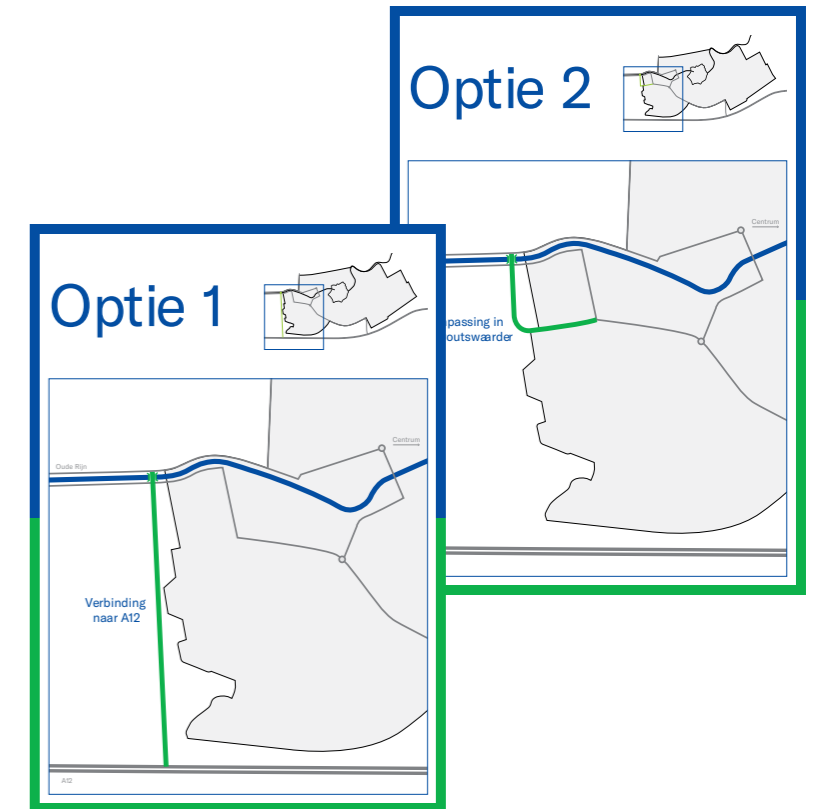
Wireframe - Plakplaats

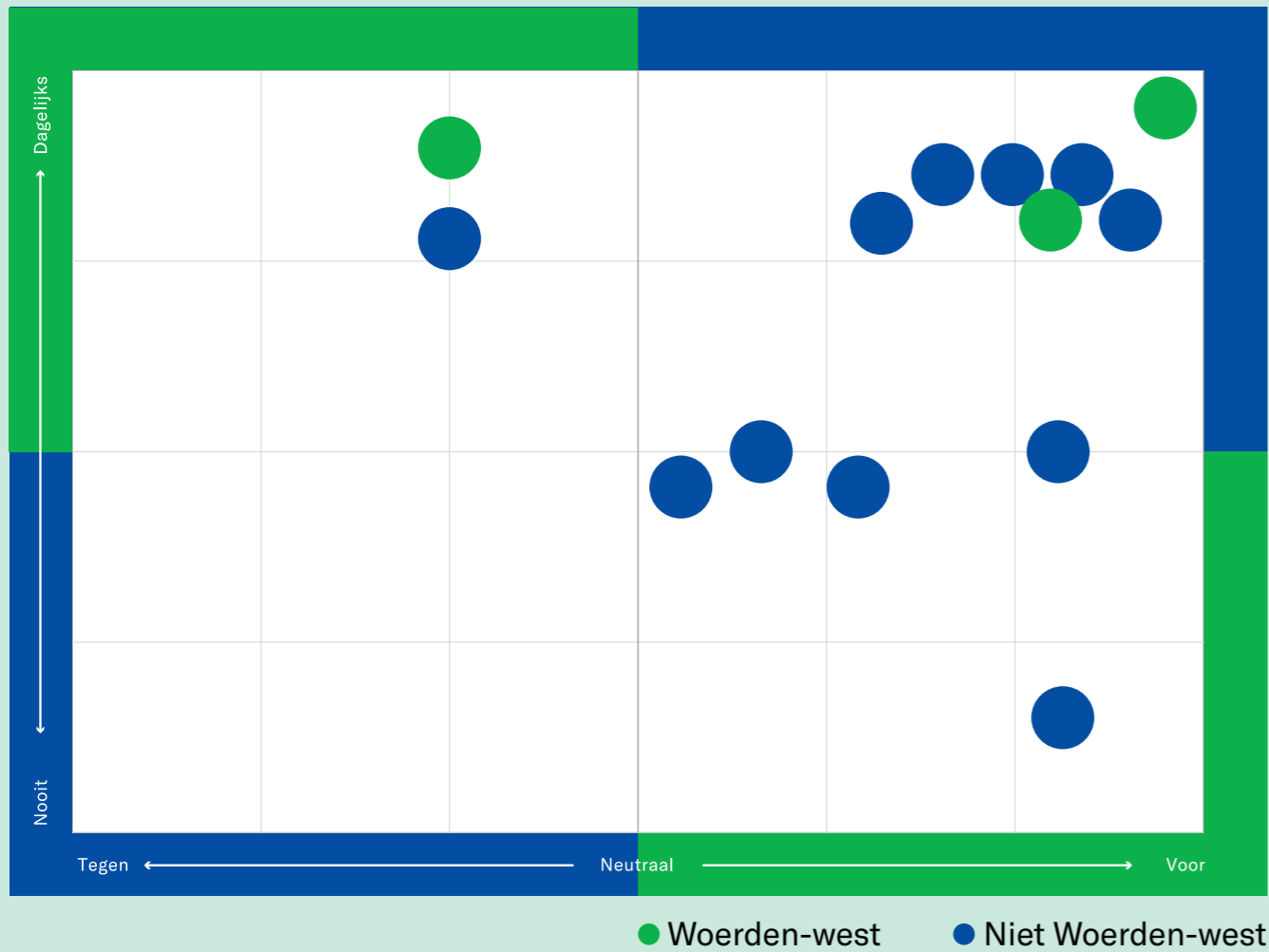

Tafel in het centrum van Woerden voor de HEMA

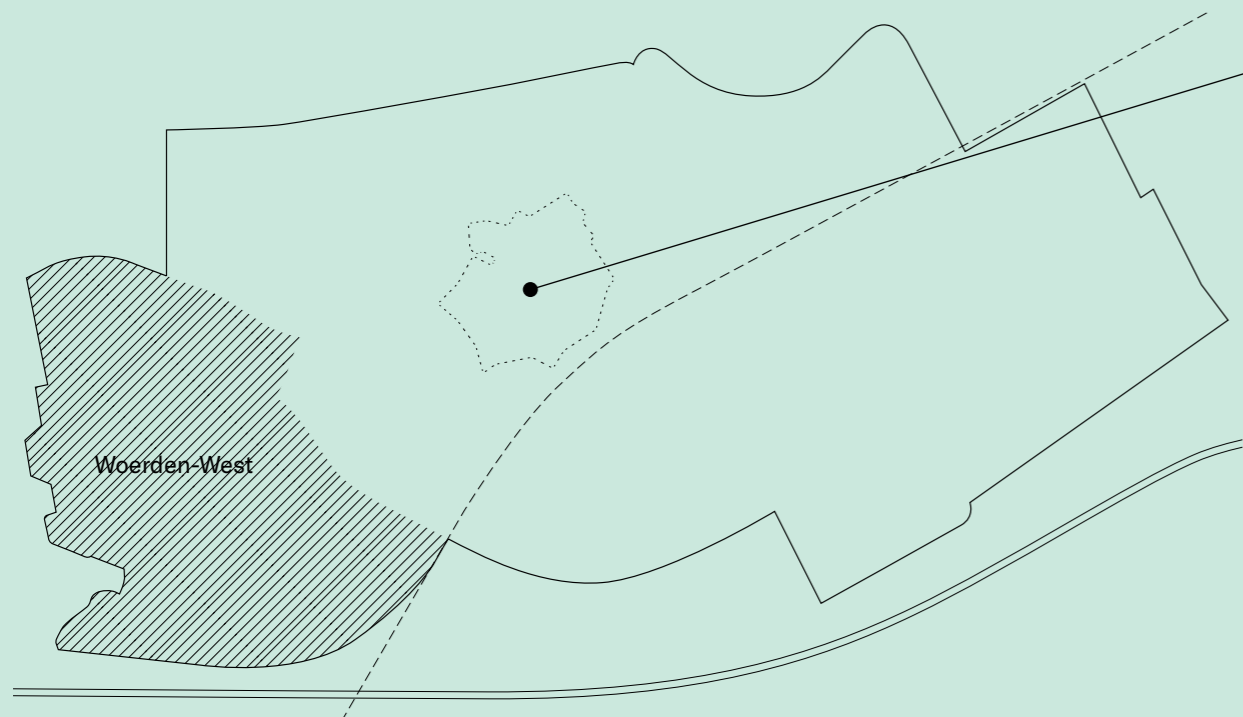

Tafel in het centrum van Woerden voor de HEMA

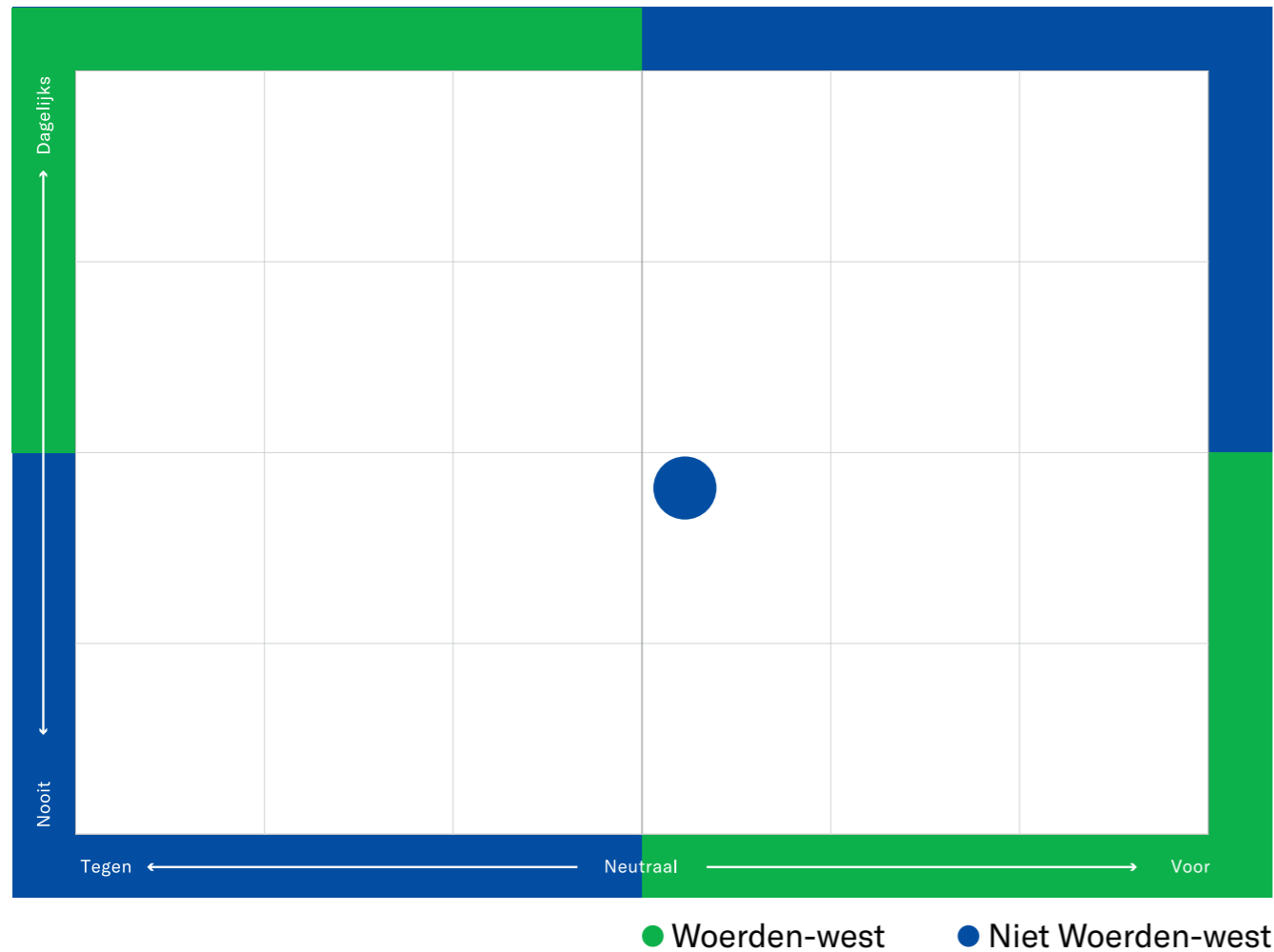
Datavisualisatie 26-01-2018

40 bewoners benaderd
 18 bewoners gesproken
 14 stickers geplakt
 11 bewoners buiten W-W
 3 bewoners uit W-W

Leeftijd:
 tussen de 15 en 70 jaar oud
 Locatie:
 Stadscentrum Woerden

Aantal gesprekken	10	Aantal jaar woonachtig in Woerden	
Aantal mannen	8	Langste periode	29 jaar
Aantal vrouwen	10	Kortste periode	0,5 jaar
Gemiddelde leeftijd	44	Voor de komst van een randweg	12
Jongste persoon	15	Tegen de komst van een randweg	2
Oudste persoon	70		

Brenda en Veerle

46 en 15 jaar oud

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	3
Milieubewustzijn	4
Voorzieningen	2
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	4

We zijn nog maar net klaar met het opbouwen van onze tafel, als we worden aangesproken door Brenda. Ze is samen met haar dochter Veerle aan het winkelen in het centrum van Woerden.

Brenda is niet bepaald op de hoogte van de mogelijke komst van een randweg. “Het is een beetje vaag”, zegt ze. Voorzichtig plakt ze daarom haar sticker net voorbij het midden van de as. Ze is voor.

Ze zou het wel jammer vinden van het landschap. “Dat gebeurt hier namelijk continu. Door de komst van nieuwe wegen verdwijnt er groen”. Eigenlijk zou iedereen gewoon meer moeten fietsen, vindt ze. Er zijn veel mooie fietspaden, “al mogen ze die in de winter wel wat beter bestrooien.”

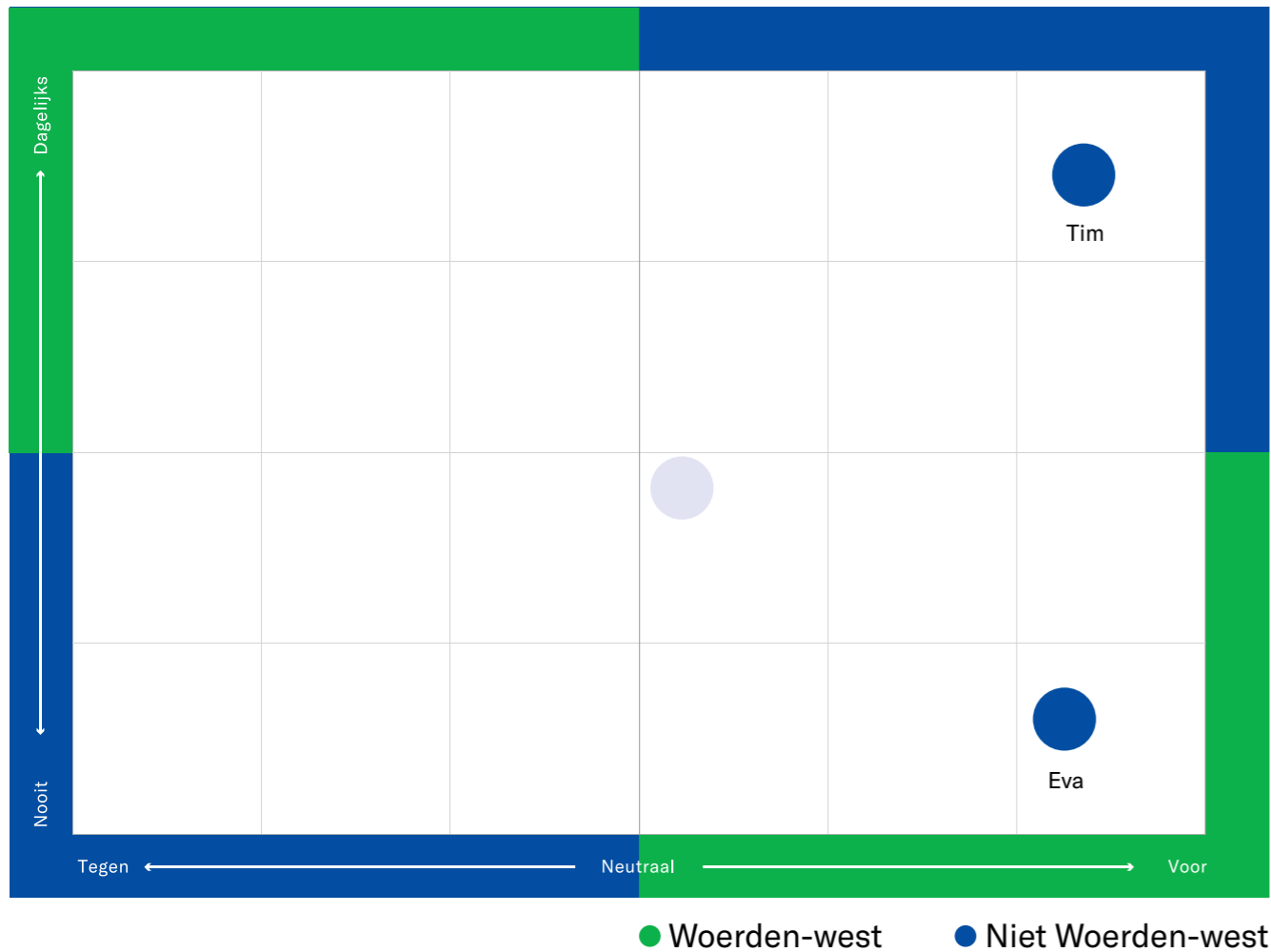
Brenda komt oorspronkelijk uit Utrecht. Vergeleken met de grote stad, vind ze de Woerdenaren opvallen hard rijden. Veerle gaat graag naar de geboortestad van haar moeder. Voor haar leeftijd is er niet heel veel te doen in Woerden.

Met de onderlinge verbondenheid zit het volgens Brenda wel goed in de wijk. Samen met haar burens zit ze in een groepsapp. Hier houden ze elkaar op de hoogte en vragen ze elkaar om hulp waar nodig. Op

deze manier is er zeker sprake van sociale controle in de wijk.

Glimlachend zeggen we ze gedag, we zien ze in de verte vrolijk een winkel inlopen.

‘Ik zou het jammer vinden van het landschap. Vooral door die nieuwe wegen verdwijnt er veel groen.’

Tim en Eva

Beiden 21 jaar oud
Een half jaar in Woerden

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	5
Milieubewustzijn	2
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	3
Verbondenheid	4

Voor de HEMA staat een jonge man met zijn hond op z'n vriendin te wachten. Zij is voor een kleine boodschap even snel de winkel ingeschoten.

Als we hem vragen of hij mee wil helpen met ons onderzoek geeft hij aan hier nog maar een half jaar te wonen. Tim komt eigenlijk uit Mijdrecht, een dorpje onder Amsterdam, maar woont nu sinds kort samen met zijn vriendin Eva in Woerden. "Er kwam hier een woning vrij en we wilden op onszelf wonen".

Tim geeft aan een andere mentaliteit te ervaren onder de buurtbewoners. "Laatst stond de deksel van onze klike op een heel klein kiertje, en dan trekken ze alles er gewoon uit".

Tim werkt in Bodegraven, een klein plaatsje ten westen van Woerden. Doordat er veel enkelbaans wegen zijn, staat hij elke dag vast in het verkeer: "Als je dan achter zo'n vrachtwagen zit, die voor al die kaasboeren komen, duurt het heel lang." Hij kijkt dan ook uit naar de komst van de randweg.

Tim en Eva zijn veel onderweg. Is het niet voor werk dan wel om met de honden te gaan wandelen. "We gaan vaak naar

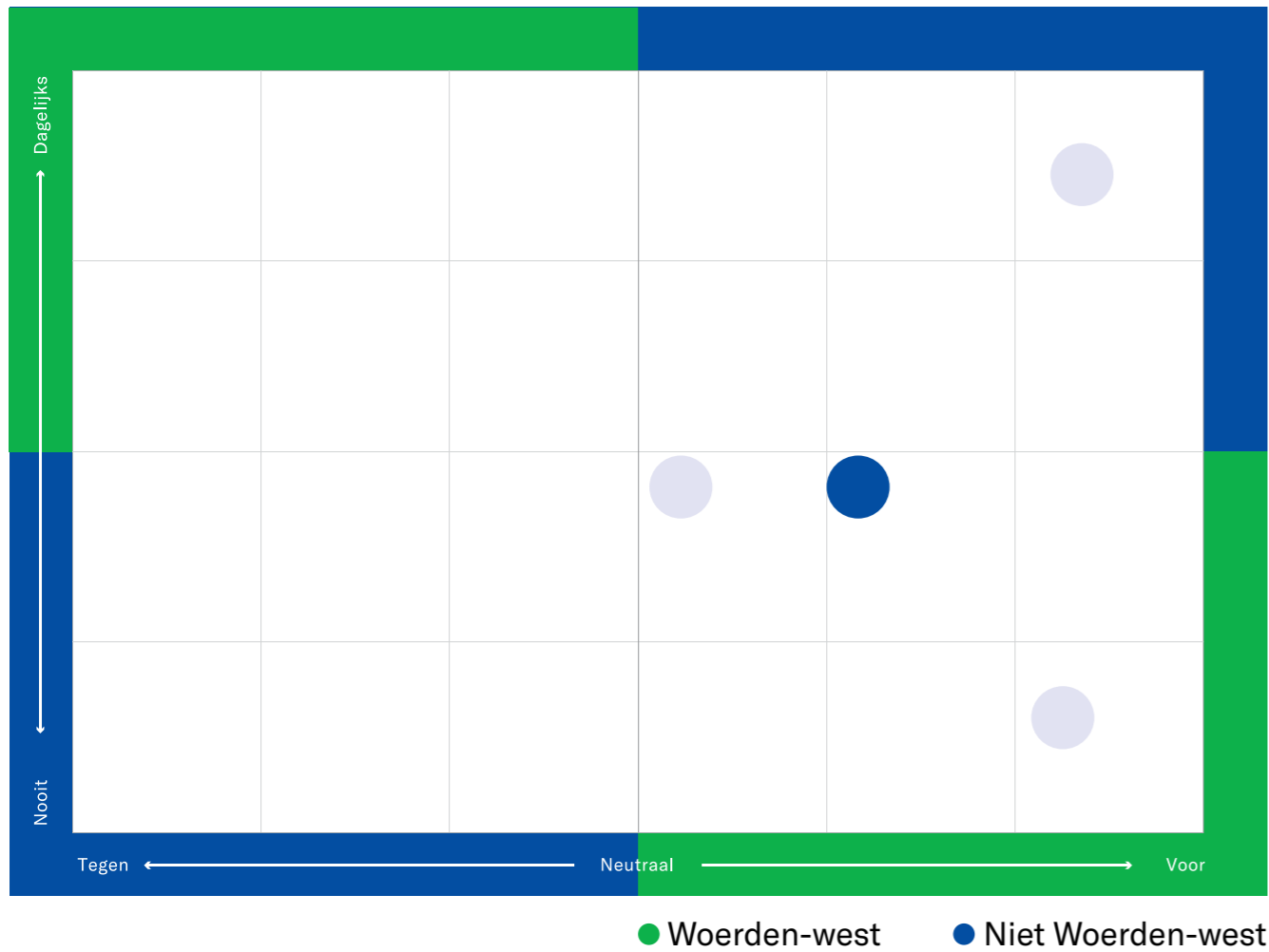
Cattenbroekerplas omdat daar een hondenstrand is. Je kan daar namelijk om heel het meer wandelen.

Als de randweg er zou komen zou Tim voor optie 2 kiezen. "Dan hebben de bewoners die langs de rand wonen er zo min mogelijk last van. Ik vind groen wel belangrijk".

Als we een tijdje staan te kletsen komt ook Eva de HEMA uitlopen. Zij is ook positief over de komst van een randweg maar rijdt zelf nauwelijks auto. Ze werkt in Leiden, waar ze elke dag met het openbaar vervoer naartoe gaat: "dit is prima te doen en veel sneller!"

De hond van Tim en Eva springt ongeduldig tegen ons op, het is tijd om verder te gaan.

'We staan altijd vast in het verkeer dus ik ben wel voor de komst van een randweg.'

Yvonne komt de parkeergarage uit en loopt nieuwsgierig langs onze tafel op. Ze wil graag meewerken aan ons onderzoek en geeft ons een compliment over de manier waarop we het hebben aangepakt. “Ik vind het er erg aantrekkelijk en origineel uitzien”.

Yvonne maakt vooral gebruik van het openbaar vervoer. Ze is meestal vroeg genoeg Woerden uit om iets van verkeersdruk te merken. Ze woont al 28 jaar in Woerden. Eerst met haar ouders in Molenvliet en later op zichzelf in de buurt van het centrum.

Ze noemt de mogelijke komst van de randweg een “ver van m’n bed show”. Ze heeft niet het idee dat het haar woongenot zou beïnvloeden. Ze herinnert zich nog wel, van toen ze nog jonger was, hoe druk het kan zijn op zaterdagen rondom de sportvelden.

Buiten haar ietwat afwachtende houding ten opzichte van de mogelijke komst van de randweg, stemt ze toch uiteindelijk voor. Ze kiest voor optie 2 omdat in deze situatie volgens haar de minste mensen last van de weg zullen ondervinden: “Ik denk graag met de mensen mee”.

Opvallend genoeg is ze wel erg tevreden over de bereikbaarheid van de stad.

Na het stemmen, toont Yvonne haar interesse voor de resultaten van ons onderzoek. Ze geeft aan dat Woerden vaak wordt ingezet als ‘gemiddelde plaats’, wat het de perfecte stad maakt om producten of diensten te kunnen testen. “De chipknip, bijvoorbeeld, werd hier ook als eerste getest.” Yvonne blijkt beter op de hoogte te zijn dan ze eerder aangaf.

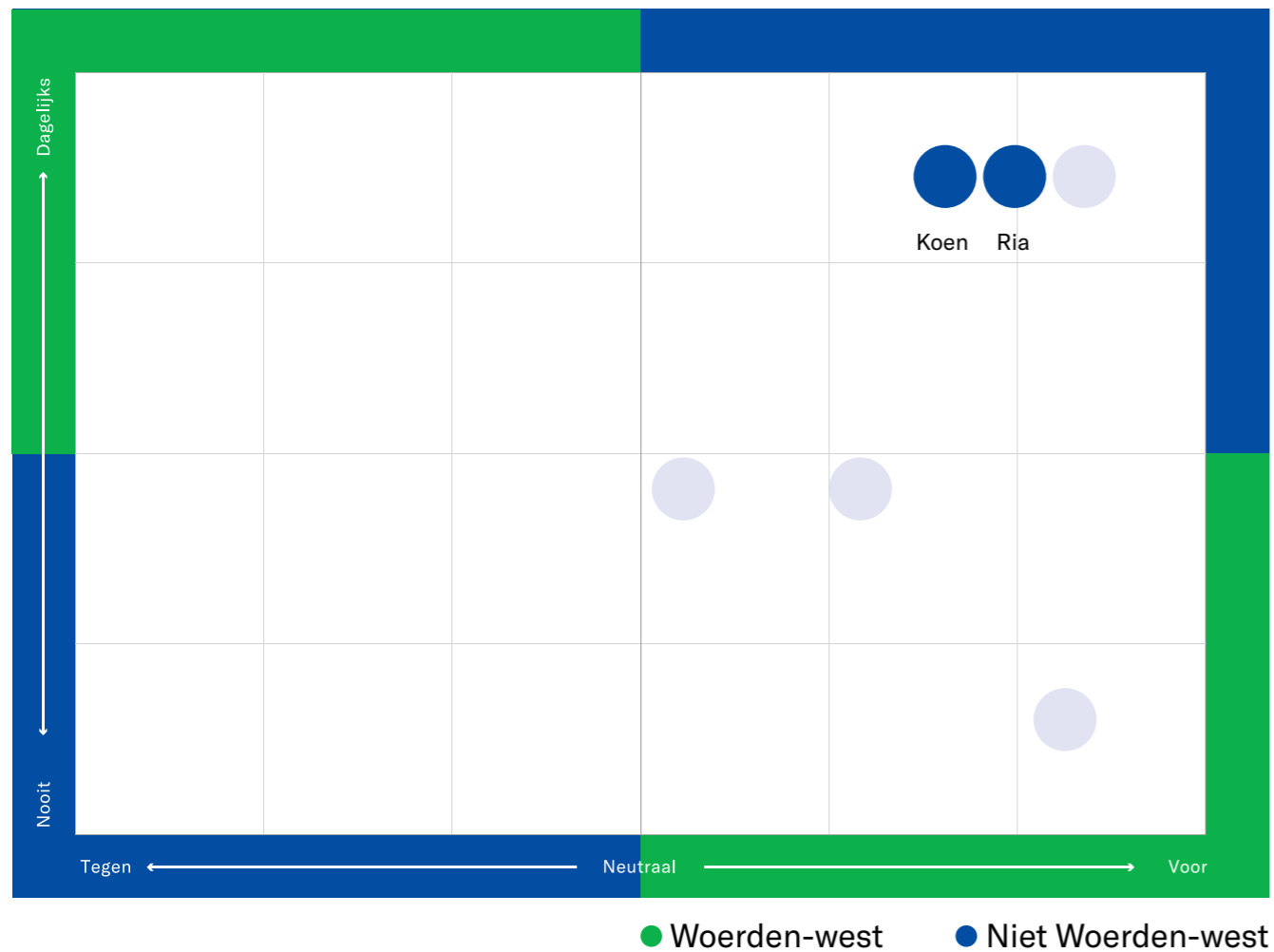
Yvonne

39 jaar oud
28 jaar in Woerden

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	5
Milieubewustzijn	3
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	5
Verbondenheid	3

‘De komst van de randweg zou niets veranderen aan mijn woongenot.’

Ria en Koen

58 en 22 jaar oud
12 jaar in Woerden

Er komt een moeder met zoon onze kant op. De moeder slaat af de HEMA in, terwijl de jongen richting de ingang van de parkeergarage loopt. We spreken hem aan.

Koen woont al 12 jaar in Woerden en is niet op de hoogte van de mogelijk komst van een randweg. Wel is hij er meteen uiterst positief over. “Ik rijd dagelijks auto voor m’n werk en sta altijd in de file”. Wel ziet hij op tegen het bouwen ervan. “Dat duurt dan weer lang en dan zijn er weer allemaal omleidingen.”

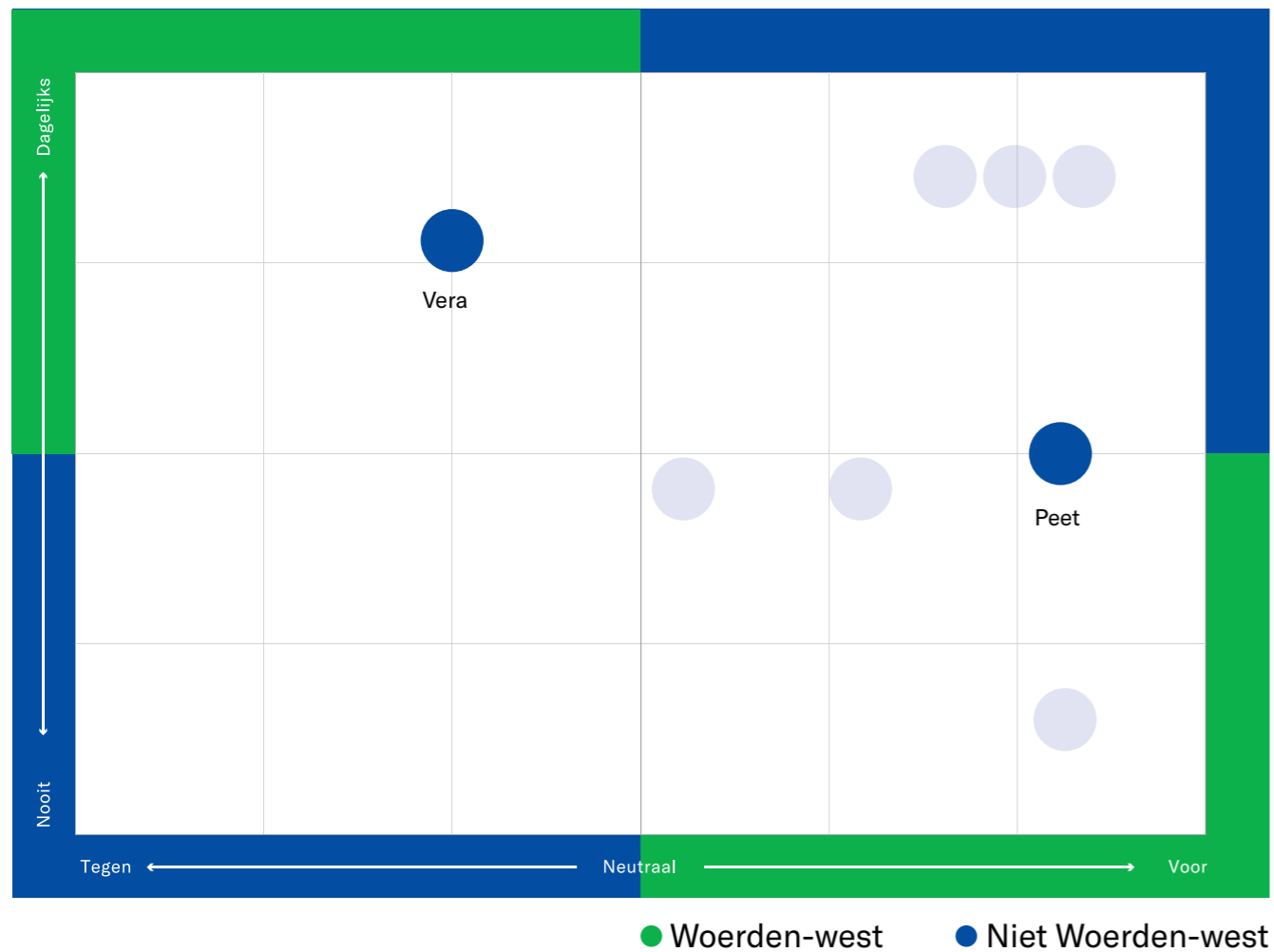
Ria komt de HEMA uit met een taart onder haar arm. Kennelijk hebben ze wat te vieren. Heel hun leven speelt zich af in Woerden, ze wonen hier dan ook met plezier. Ook Ria is zeer positief over de mogelijke komst van de randweg.

Koen kiest voor optie 1. “Dit is gewoon het meest praktisch en ik heb zelf ook een weg naast m’n woning. Dat valt allemaal best mee”. Ria kiest voor optie 2, maar onderbouwt haar keuze niet echt. “Ze doen toch waar ze zin in hebben. Ze luisteren niet altijd.”

Met de taart in de hand, lopen ze samen de parkeergarage in.

‘Ik rijd dagelijks auto voor m’n werk en sta altijd in de file.’

Peet en Jacqueline

65 jaar en 64 jaar oud
19 jaar in Woerden

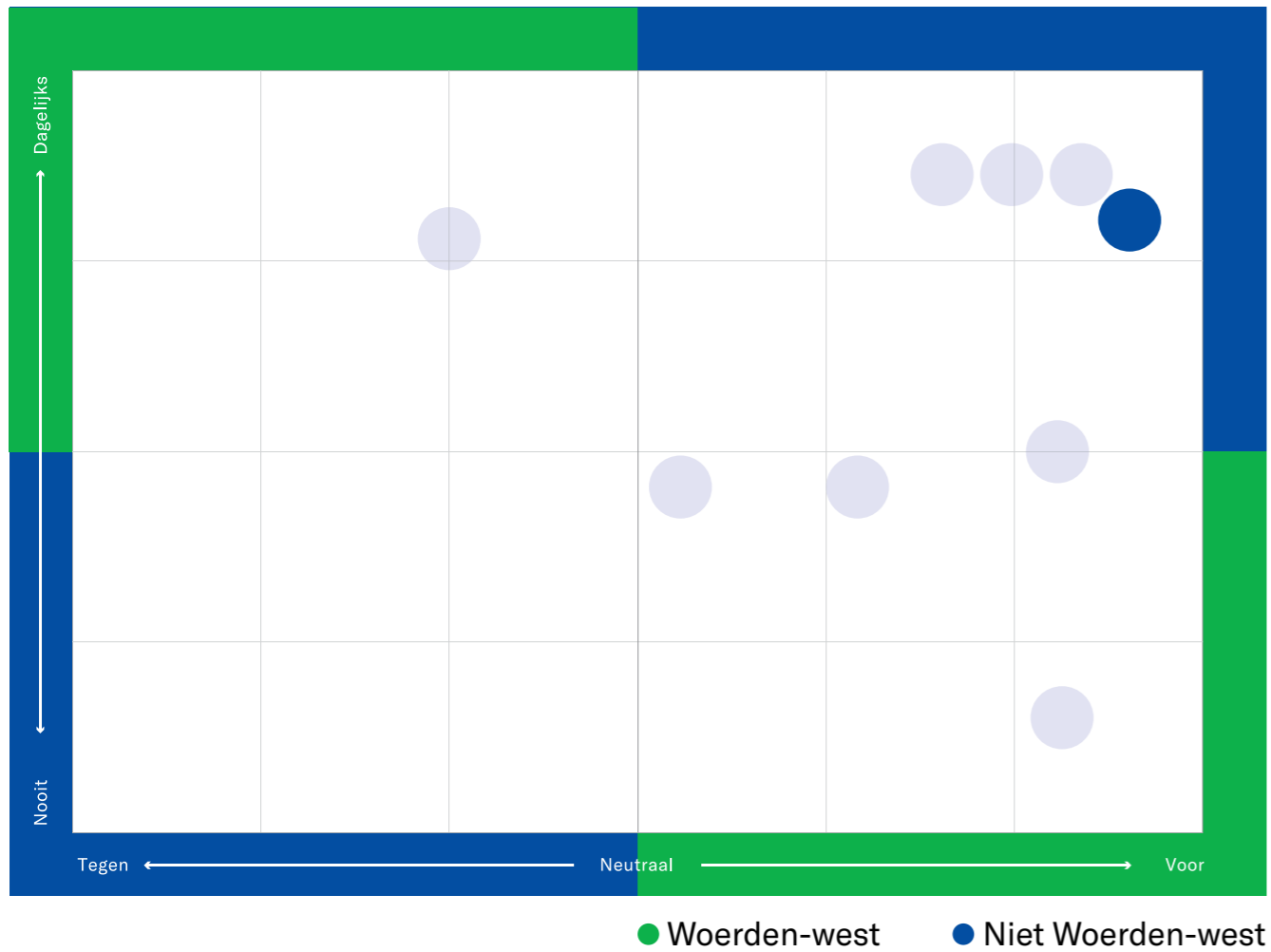
Terwijl we ons gesprek met Koen en Ria nog aan het afronden zijn, komt er een wat ouder stel bij onze tafel staan. Nieuwsgierig kijken ze wat er op te zien is.

Als we ze vragen naar de komst van de randweg, laat de man zich direct positief uit: “Het is hier altijd druk en voll!” Peet en Jacqueline zijn zeer positief over het wonen in Woerden. Het wordt volgens hen alleen maar leuker: “Er zijn veel horecagegelegenheden bijgekomen.”

Als we ze vragen een optie te kiezen pleit Peet eigenlijk voor een derde optie: een randweg aan de oostelijke kant. “Dit om het achterland te ontsluiten. Het verkeer moet nu allemaal door Woerden”. De randweg zou volgens hem dus nog voor Harmelen gebouwd moeten worden. De vrouw is tijdens het hele gesprek aan het twijfelen waar ze haar sticker zal plakken en kan moeilijk een beslissing maken. “Ik weet er te weinig van.” Uiteindelijk besluit ze tegen te stemmen.

Ze wonen zelf aan de oostkant van Woerden en hebben toch wel last van de A12. Dus waar gaan we vanaf hier naartoe? We besluiten het gesprek te beëindigen met deze open vraag als afsluiter.

‘Er moet een randweg aan de oostelijke kant komen om het achterland te ontsluiten.’

Een ouder stel passeert onze tafel. Als we hen vragen of ze op de hoogte zijn van de mogelijke randweg, geven ze aan dit proces nauw gevolgd te hebben. De randweg blijkt een gevoelig puntje. Ze zijn zelf namelijk verhuisd in verband met de komst van Bravo 3: “We konden ons pad niet meer af. Sommige mensen wonen daar nog wel maar nu ligt er een weg in de voortuin.”, zegt Koos.

Ondanks de verhuizing maakt Janine het allemaal niet zoveel meer uit. Koos is zelfs zeer positief over de mogelijk komst van de randweg. “Het zou goed zijn voor Woerden”.

Janine is pessimistisch over de beslissingen die de provincie maakt, wederom komt de komst van Bravo 3 bovendrijven. “De provincie gaat over lijken. Een nieuwe weg er wel als zij dat willen.” Koos kijkt op zijn horloge en ziet tot zijn schrik dat de parkeertijd afloopt. We wensen elkaar nog een fijn weekend, voordat ze zich naar de auto haasten.

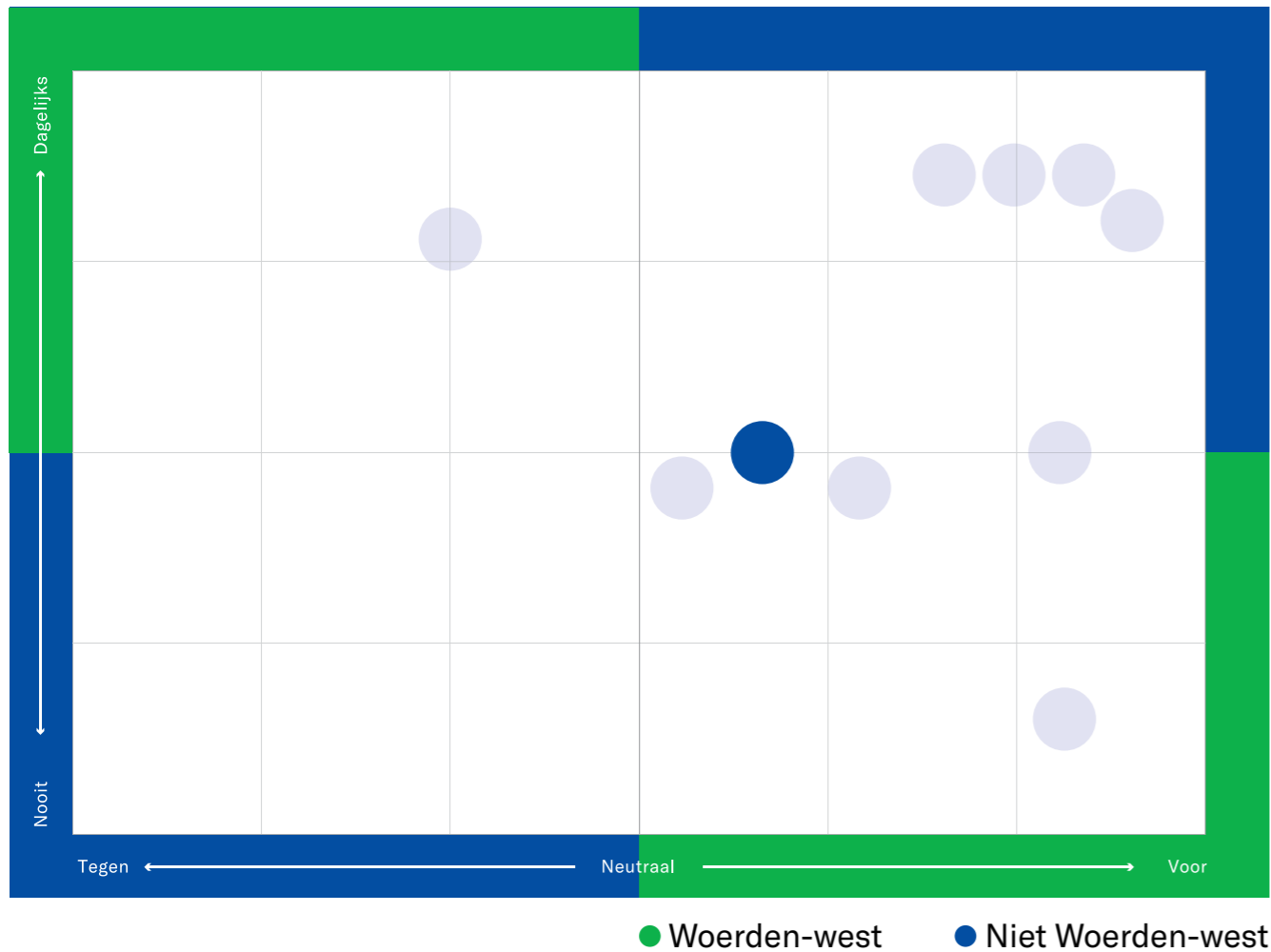
‘De komst van de randweg zou goed zijn voor Woerden.’

Koos en Janine

Beiden 70 jaar oud
19 jaar in Woerden

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

- Veiligheid 4
- Milieubewustzijn 4
- Voorzieningen 3
- Bereikbaarheid 2
- Verbondenheid 4

Laurette

29 jaar oud
5 jaar in Woerden

Schaal 1 t/m 5
1 niet tevreden
5 erg tevreden

Veiligheid	5
Milieubewustzijn	4
Voorzieningen	4
Bereikbaarheid	4
Verbondenheid	3

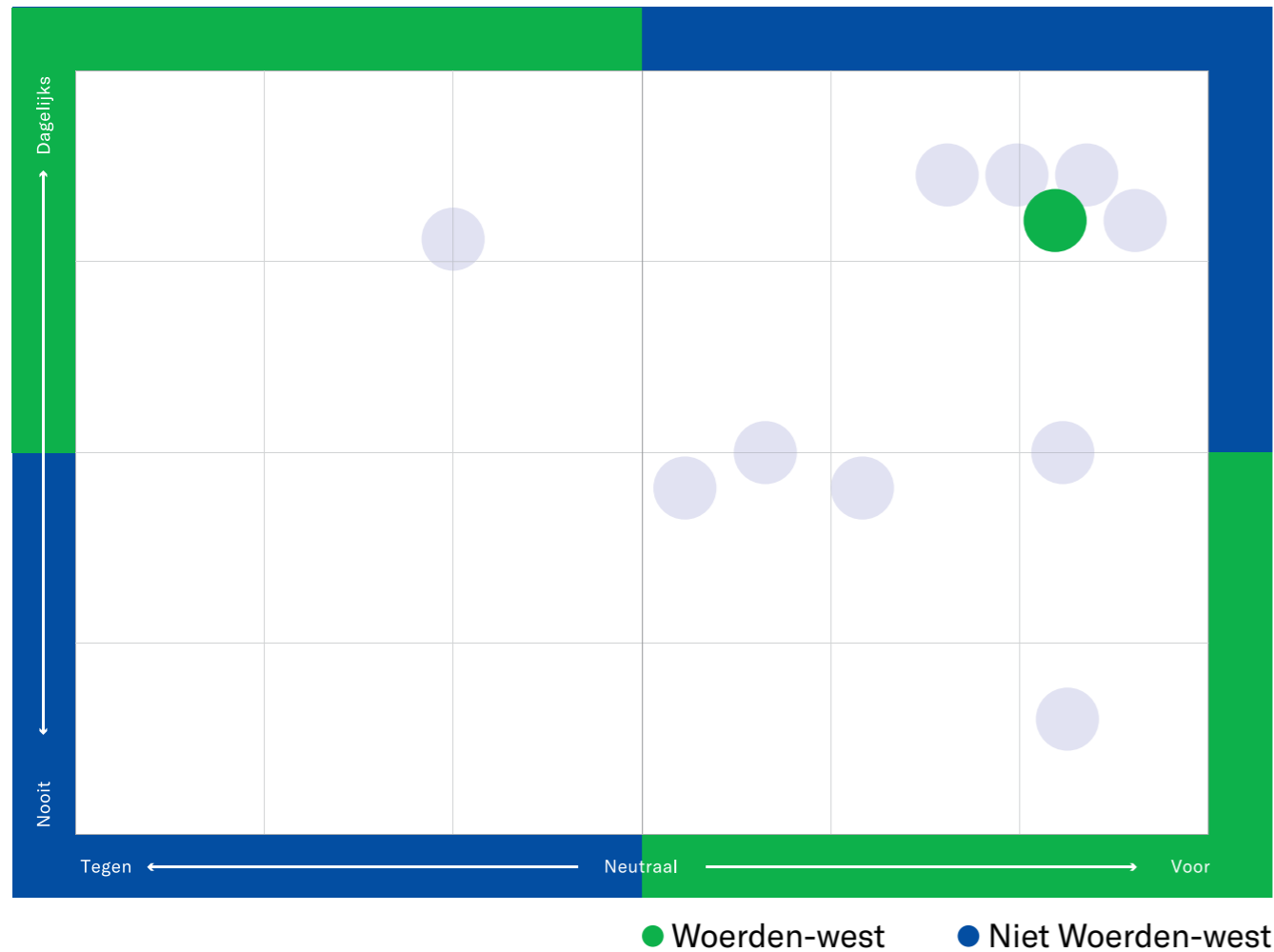
De volgende bewoonster die we spreken woont in het centrum van Woerden. Laurette is erg tevreden met de huidige situatie, ze doet bijna alles op de fiets. De mogelijke komst van een randweg lijkt haar niet zo te boeien. Ze woont prettig in Woerden: “het is wel een stad, maar niet te groot en het ligt in de buurt van veel groen.”

Laurette plakt haar blauwe sticker net over het midden van de as, ze is uiteindelijk toch wel voor de randweg. Als ze voor een optie zou moeten kiezen, dan de 2e. Ze zou het wel zonde vinden als de weg door het weiland zou lopen.

Als we haar vragen wat er zou moeten veranderen om de leefbaarheid en het woongenot in Woerden te verbeteren, moet ze lang nadenken. Het enige dat ze kan bedenken is dat de kerkklokken wel wat minder herrie mogen maken.

Als we vragen naar de voorzieningen in de stad zegt ze dat het wel leuker zou kunnen. Ze kan echter niet aanwijzen wat er dan moet veranderen. Als we vertellen over een vrouw die we eerder op de dag spraken, die aangaf een open lucht zwembad te willen, sluit ze zich daar bij aan. Dat vindt ze wel een goed idee.

‘Ik woon hier fijn. Het is wel een stad maar niet heel groot en veel groen.’

Eduard

37 jaar oud

7 jaar in Woerden

Er staat een vader met een kinderwagen te wachten voor de HEMA. Hij vindt prima om onze vragen even te beantwoorden.

Eduard is de eerste bewoner die we spreken die uit Woerden-West komt. Hij is op de hoogte van de mogelijke komst van de randweg en heeft duidelijk verstand van zaken. Hij is zelf logistiek opgeleid en vindt al het vrachtverkeer in het centrum veel te gevaarlijk: “Die horen daar gewoon niet”.

Eduard heeft kleine kinderen en denkt dat het verkeer hen in gevaar zou kunnen brengen. “Het is een bottleneck, het is daardoor gewoon niet veilig. Het is logistiek echt een rotzooi”. Er rijden volgens hem te veel en te zware vrachtwagens door Woerden. “Dus ik ben dus voor!”

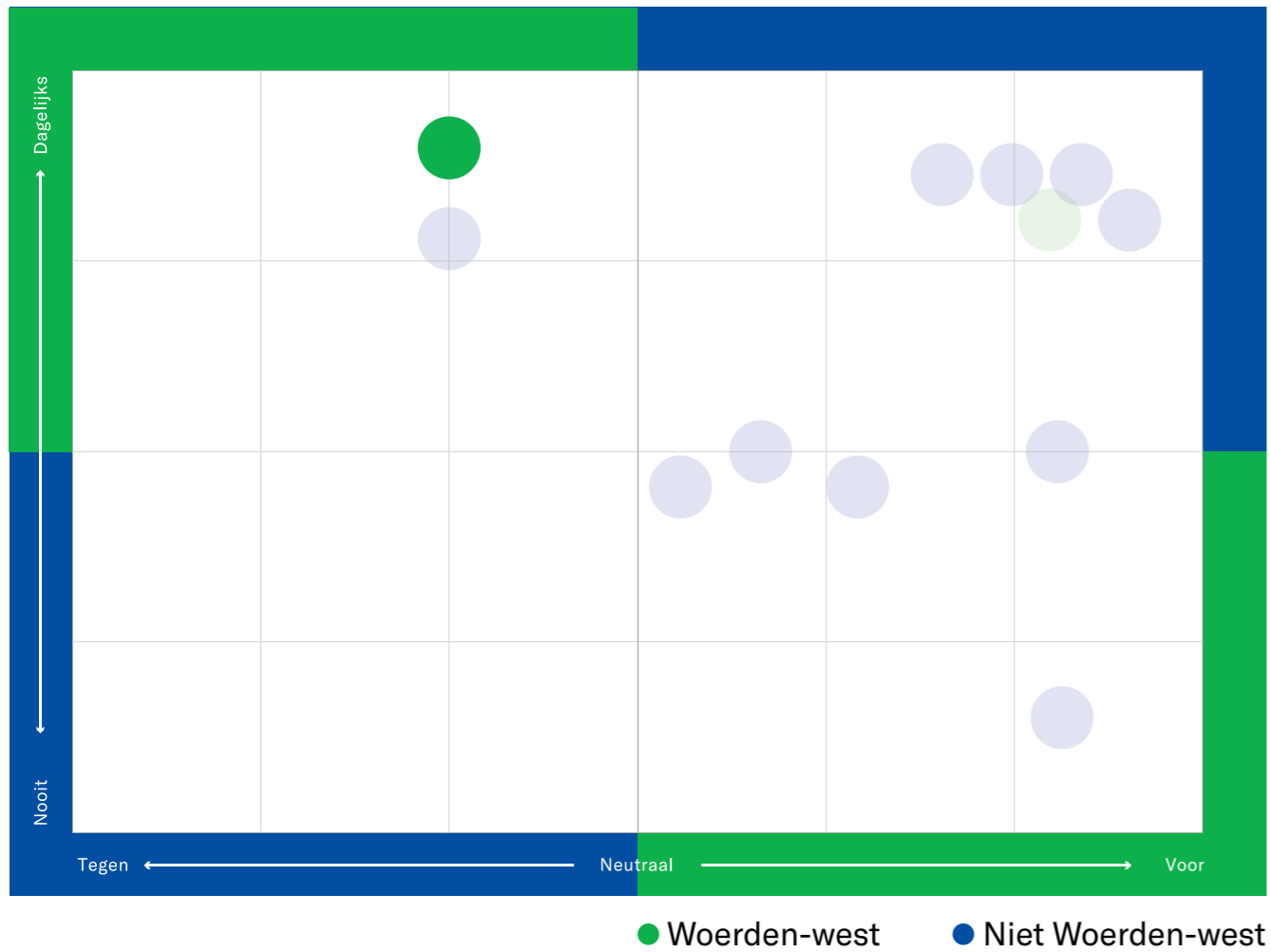
Verder is alles rustig in zijn buurt. De kwaliteit van het leven is goed. Hij is eigenlijk een stadsmens, maar voor de kinderen is Woerden-West fijn. “Drukke kan je opzoeken”.

Mocht de randweg er komen dan zou hij voor optie 1 kiezen. Dat het door een weiland loopt maakt hem niet uit. “Ze kunnen ook een verdiepte weg maken, dan hebben de bewoners aan de rand er geen last van”.

Wel vind hij dat, wanneer er wordt gebouwd, er ergens anders iets terug moet worden gegeven aan de natuur. “Verplaats dat industrieterrein bijvoorbeeld, dat is allemaal Achenebbisj”.

We danken Eduard voor zijn suggesties en wensen hem een prettige dag. “Dat gaat wel lukken!”

‘Het is hier een bottleneck en daardoor niet veilig. Het is logistiek echt een rotzooi.’

Linda loopt voorbij maar heeft duidelijk haast. Ze maakt wel even tijd om een stickertje te plakken. Ze is een geboren en getogen Woerdenaar en woont al heel haar leven in West. Ze heeft al vaker gehoord over de randweg. “Ik zou het wel makkelijk vinden maar het is niet per se nodig”. Ze stemt daarom tegen de komst van de randweg.

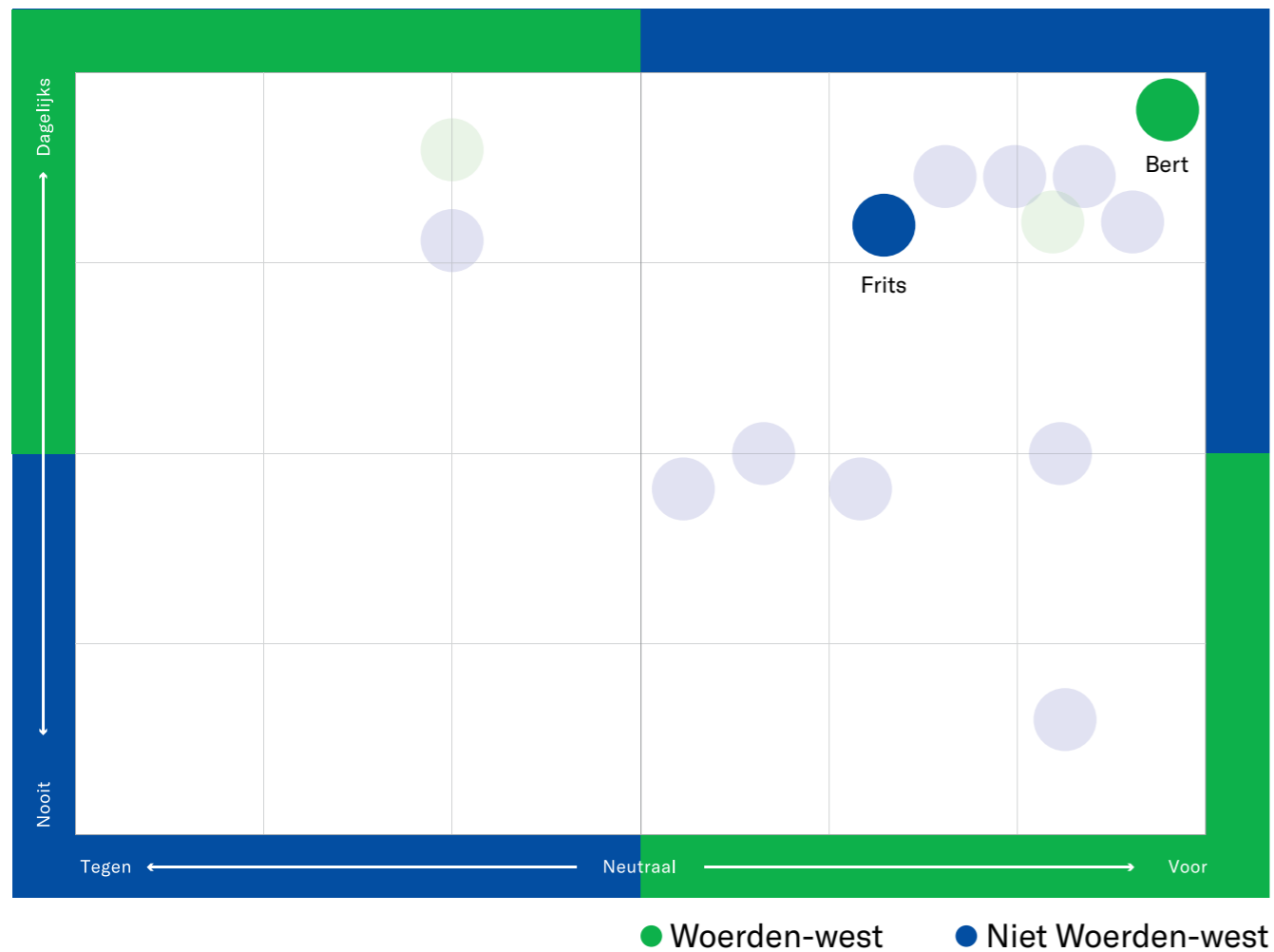
“Als jullie het niet erg vinden ga ik lekker de stad in. Succes mannen!”

Linda

35 jaar oud

35 jaar in Woerden

‘Ik zou de randweg wel makkelijk vinden maar het is niet per se nodig.’

Frits, Dennis en Debbie, Bert

67 jaar, 43 jaar, 38 jaar, 64 jaar oud
 Debbie en Dennis wonen in Waarder

Opnieuw staat er een man buiten voor de HEMA te wachten op zijn vrouw. We spreken hem aan, hij begint direct te kletsen.

Frits heeft een eigen bedrijf gehad in de jaren '90 en heeft aan de voorkant van zijn pand grond moeten afstaan door de komst van een nieuwe weg. Aan de achterkant kreeg hij er wel weer grond bij: "Een oude vriend van me wacht nog steeds op die randweg!". Net als zijn vriend, is ook Frits een voorstander, ook al werkt hij niet meer.

Vooraf voor het verkeer zal de de verandering goed zijn, daarnaast is ook een oostelijke randweg wenselijk. Het schoolverkeer is daar volgens Frits echt een ramp. "Verder heb ik een fantastisch leven in Woerden!"

Een vrouw en man horen Frits praten. "Niet als je ernaast woont", roept de vrouw. Dennis en Debbie komen niet uit Woerden maar uit Waarder, een dorp aan de andere kant van de A12. "Wij krijgen niet de lusten maar wel de lasten! Aan ons wordt niets gevraagd", schreeuwt Debbie opnieuw. Ze heeft duidelijk het gevoel niet gehoord te worden en wil graag dat haar dorp betrokken wordt bij het maken van de plannen. Het harde gepraat van Debbie trekt de

aandacht. Er komt nog een man bij onze tafel staan. Frits is inmiddels afgedropen, we hebben geen controle meer over het gesprek.

De man die zich net heeft aangesloten blijkt meegeschreven te hebben aan de verkeersvisie en mengt zich met allerlei feitjes in de discussie.

Bert: "Door Woerden gaat heel veel verkeer. 115.000 passages per 24 uur." Dennis zegt: "Bij ons wordt het alleen maar meer. En die milieu normen daar klopt niets van. Ik zal ook eens zo'n snuffelaar-tje in de tuin zetten."

De bewoners staan fel te discussiëren voor onze tafel, wij verliezen langzaam het overzicht. Uiteindelijk drui-pen ook Debbie en Dennis af en blijven we over met Bert. Hij plakt ferm een groene sticker en plakt deze in de uiterste bovenhoek van de infographic.

'Wij krijgen niet de lusten maar wel de lasten!'

Overzicht per thema

We hebben bij maar een klein deel van de bewoners een enquête over de belangrijke thema's afgenomen tijdens de tweede interventie. Waar we geen concrete cijfers hebben, kwamen wel alle onderwerpen in meer of mindere mate aan bod in de persoonlijke gesprekken. Hier volgt per thema een beknopte samenvatting:

Veiligheid

Omdat de tweede interventie vooral gericht was op de komst van een mogelijke randweg, ging het gesprek rondom veiligheid logischerwijs al snel over het verkeer in en rondom Woerden. Auto's rijden te hard en het is te druk op de wegen. Thema's als inbraak en geweld kwamen nauwelijks aan bod.

Milieubewustzijn

Als we het milieu ter sprake brengen, zien we een vergelijkbaar patroon als tijdens de gesprekken in Molenvliet: de een is er bewust mee bezig, een ander horen we er niet over. Zodra het gaat over de aanleg van een weg door de weilanden horen we echt wel een eenduidig antwoord: de natuur moet ten alle tijden beschermd worden.

Voorzieningen

Over de voorzieningen is het merendeel van de bewoners positief. Een enkeling klaagt over de leegstand, een jongvolwassene geeft aan liever naar Utrecht te gaan als ze iets nodig heeft. Het verdwijnen van het ziekenhuis wordt door sommigen als een gemis ervaren.

Bereikbaarheid

In combinatie met de verkeersveiligheid blijkt de bereikbaarheid, letterlijk, een groot probleem te zijn voor veel inwoners. Wederom wordt aangegeven dat de drukke ochtend- en avondspits en overlast van vrachtverkeer problemen veroorzaken, waar vooral forenzen mee te maken hebben.

Verbondenheid

Met de onderlinge verbondenheid tussen de Woerdenaren zit het goed. We horen verhalen over WhatsApp-groepen waarbinnen buurtbewoners contact met elkaar onderhouden en de meeste bewoners lijken een goed idee te hebben van de burens. Niet iedereen die we spreken zit echter op nauw contact met de burens te wachten, zij kunnen zich zonder problemen afzonderen. Als ze toch toenadering zoeken, is dat meestal geen probleem.

Verandering woongenot bij komst randweg

Negatief

1

1

● **Debbie (38)**

“Wij krijgen niet de lusten maar wel de lasten! Aan ons wordt niets gevraagd”, schreeuwt Debbie opnieuw. Ze heeft duidelijk het gevoel niet gehoord te worden en wil graag dat haar dorp betrokken wordt bij het maken van de plannen.

2

● **Jaqueline (64)**

De vrouw is tijdens het hele gesprek aan het twijfelen waar ze haar sticker zal plakken en kan moeilijk een beslissing maken. “Ik weet er te weinig van.” Uiteindelijk besluit ze tegen te stemmen.

● **Linda (35)**

Ze heeft al vaker gehoord over de randweg. “Ik zou het wel makkelijk vinden maar het is niet per se nodig”.

2

3

● **Yvonne (39)**

Ze noemt de mogelijke komst van de randweg een “ver van m’n bed show”. Ze heeft niet het idee dat het haar woongenot zou beïnvloeden. Ze herinnert zich nog wel, van toen ze nog jonger was, hoe druk het kan zijn op zaterdagmiddagen rondom de sportvelden.

● **Sandra (46)**

Ze zou het wel jammer vinden van het landschap. “Dat gebeurt hier namelijk continu. Door de komst van nieuwe wegen verdwijnt er groen”.

● **Laurette (29)**

De mogelijke komst van een randweg lijkt haar niet zo te boeien. Ze woont prettig in Woerden: “het is wel een stad, maar niet te groot en het ligt in de buurt van veel groen.”

3

● **Tim (21)**

Doordat er veel enkelbaans wegen zijn, staat hij elke dag vast in het verkeer: “Als je dan achter zo’n vrachtwagen zit, die voor al die kaasboeren komen, duurt het heel lang.”

● **Eva (21)**

Zij is ook positief over de komst van een randweg maar rijdt zelf nauwelijks auto. Ze werkt in Leiden, waar ze elke dag met het openbaar vervoer naar toe gaat: “dit is prima te doen en veel sneller!”

● **Koen (22)**

Wel is hij er meteen uiterst positief over. “Ik rijd dagelijks auto voor m’n werk en sta altijd in de file”.

● **Eduard (37)**

“Het is een bottleneck, het is daardoor gewoon niet veilig. Het is logistiek echt een rotzooi”. Er rijden volgens hem te veel en te zware vrachtwagens door Woerden. “Dus ik ben dus voor!”

4

Positief

4

● **Ria (58)**

Ook Ria is zeer positief over de mogelijke komst van de randweg.

● **Peet (65)**

Als we ze vragen naar de komst van de randweg, laat de man zich direct positief uit: “Het is hier altijd druk en vol!”

● **Koos (70)**

Koos is zelfs zeer positief over de mogelijke komst van de randweg. “Het zou goed zijn voor Woerden”.

● **Frits (67)**

“Een oude vriend van me wacht nog steeds op die randweg!”. Net als zijn vriend, is ook Frits een voorstander, ook al werkt hij niet meer.

● **Bert (64)**

Hij plakt ferm een groene sticker en plakt deze in de uiterste bovenhoek van de infographic.

Slotbeschouwing

Met dit onderzoek schetsen we een beeld van de bewonersbeleving, het woongenot en de leefbaarheid in Woerden-West door zoveel mogelijk zachte data te verzamelen. Het is niet onze insteek geweest om een representatief beeld te schetsen door zoveel mogelijk inwoners te bevragen. Door een kwalitatieve steekproef te doen aan de hand van verschillende interventies hebben we persoonlijke gesprekken met een aantal bewoners gevoerd. Het leverde ons de volgende kernthema's op:

Groen

Een veelgenoemd onderwerp in de wijk is groen. Meerdere bewoners gaven specifiek aan bang te zijn dat het groene karakter ("Het Groene Hart") door olieboringen, maar ook door de mogelijke komst van de randweg, aangetast zal worden. De meanderende slotjes, de groene parken, het verre uitzicht, de vele wandelpaden; het zijn belangrijke elementen die een positieve invloed blijken te hebben op het woongenot in West.

Bereikbaarheid

Een ander thema dat vele inwoners bezighoudt in Woerden-West is bereikbaarheid. We horen van veel bewoners dat het erg moeilijk is om de wijk in- en uit te komen door de huidige infrastructuur. Dit levert

ook veel verkeersdruk op, voornamelijk in het weekend. Veel inwoners die we spraken bleken forenzen te zijn, voor hen is dit een grote last. Velen vinden dat daar iets aan moet veranderen.

Verbondenheid

Het viel ons op dat veel inwoners in de wijkvorm spraken. Dit getuigt van een zekere mate van onderlinge verbondenheid. Dit is zeker niet in elke wijk vanzelfsprekend. De bewoners vinden het belangrijk dat de wijk er goed bij ligt en dat er met elkaar gepraat wordt. Tijdens onze interventies ontstonden er soms discussies tussen de bewoners onderling, wat wijst op een bepaalde openheid tussen de bewoners.

Sociale veiligheid

De leegstand, de vele inbraken en ontbrekende voorzieningen passeren regelmatig de revue in de gesprekken. Zodra het hier over gaat, lijken de bewoners zich vooral zorgen te maken over de toekomstige generaties en de jongvolwassenen. Het valt ons op dat voor veel inwoners van Woerden-West sociale veiligheid een belangrijke voorwaarde is voor leefbaarheid.

Invloed randweg

De invloed van de randweg werd aller-

eerst vaak besproken in relatie tot de omringende natuur. Door de bewoners werd teruggesproken op eerdere veranderingen die van invloed waren op het groen (“Dat gebeurt hier namelijk continu. Door de komst van nieuwe wegen verdwijnt er groen”) of er werd gerefereerd aan het huidige imago van de wijk (“We zijn toch het Groene Hart? Er zijn al genoeg wegen.”). We kregen het idee dat de natuurlijke omgeving een positieve invloed heeft op de bewonersbeleving, het woongenot en de leefbaarheid in de wijk. Als deze aangetast wordt door de komst van een nieuwe weg, zal er een alternatief/oplossing moeten komen om deze positieve groene beleving te behouden.

De randweg heeft echter ook gunstige bijwerkingen, vooral als het gaat om de bereikbaarheid. Veel autogebruikers hebben een werkbesteding buiten Woerden en klagen over de tijd die het hen kost de stad uit te komen (“Ik rijd dagelijks auto voor m’n werk en sta altijd in de file”). Dit heeft vooral te maken met de enkelbaanswegen, waardoor groot verkeer niet ingehaald kan worden (“Als je dan achter zo’n vrachtwagen zit, die voor al die kaasboeren komen, duurt het heel lang.”). Er wordt echter niet uitgekeken naar de werkzaamheden en de bijhorende om-

leidingen, maar al en met al lijken deze ongemakken niet op te wegen tegen het uiteindelijke resultaat; de verbetering van de bereikbaarheid in en rondom Woerden.

Daarnaast lijkt het idee van een randweg ook een positieve uitwerking te hebben op het gevoel van veiligheid, vooral als het gaat om kinderen. Het grote vrachtverkeer dat momenteel door het centrum geleid wordt leidt tot een onrustige situatie, vooral in het centrum (“Het is een bottleneck, het is daardoor gewoon niet veilig. Het is logistiek echt een rotzooi.”) Een randweg zou dat verkeer weg leiden, waardoor het rustiger – en daardoor veiliger – zou worden op de Woerdense binnenwegen.

Waar er geen letterlijke lijntjes zijn getrokken tussen het gevoel van verbondenheid en de mogelijke komst van de randweg, wordt er wel degelijk nagedacht over hoe Woerden een aantrekkelijke woonplaats kan zijn/blijven voor andere bewoners, voornamelijk de toekomstige generatie (“Ik heb zelf geen auto. Maar als de doorgang er voor iedereen beter door wordt, juich ik het toe.”). Zelfs als bewoners zelf allang niet meer werken – en de randweg voor hen dus niet per se meer nodig is – wordt er nagedacht over hoe de jonge

bewoners makkelijker de stad in en uit kunnen komen (“Voor hen moeten we zorgvuldig zijn”). Dit getuigt, wat ons betreft, van een gevoel van verbondenheid, de bewoners lijken zich zorgen te maken over het woongenot en de leefbaarheid van de (jongere) bewoners om hen heen.

Vervolg

Dit gevoel van verbondenheid uit zich ook in de gesprekken die men met elkaar voert. Er wordt onderling gepraat in apps, in het park of zelfs tijdens onze interventies. Het lijkt ons uiterst zinnig deze gesprekken doelbewust voort te zetten en te organiseren rondom de uitvoering van de randweg. Omdat de bewoners dagelijks in aanraking komen met de omliggende natuur, weten zij precies aan te wijzen waar de randweg een verstoring zou kunnen veroorzaken. Mogelijk kan er samen met hen een locatie voor de randweg bepaald worden, waarbij het groene karakter van de wijk niet verloren zal gaan. Dit kan goed werken in een workshopvorm, waarbinnen wederom door middel van visuele tools het gesprek aangegaan kan worden. Waar we nu vooral gericht waren op de individuele ervaringen van de bewoners, denken we dat in de laatste fase vooral gezocht moet worden naar gesprekken in groepsver-

band. De bewoners lijken het namelijk redelijk eens te zijn, maar over de details van de uitvoering kan nog verder gepraat worden. Zo kan er gezamenlijk gezocht worden naar gepaste oplossingen om de natuur (de belangrijkste weldoener van Woerden-West) te blijven beschermen.

Woonbelevingsonderzoek Woerden-West

Thomas & Jurgen
Grafisch ontwerpers

T: 06 18 11 26 53
J: 06 12 13 32 61

info@thomasenjorgen.nl
www.thomasenjorgen.nl